

Ix / 4, 11

IGU

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE
V LJUBLJANI

MEŠANO DELAVSKO-KMEČKA STRUKTURA KMEČKIH GOSPODINJSTEV
IN KMEČKIH GOSPODARSTEV V SLOVENIJI

Ljubljana 1971

LJUBLJANA, Aškerčeva cesta 12

IGU - INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE V LJUBLJANI

Vladimir KISENČIČ

NEŠANA DELAVSKO-KIŠČKA STRUKTURA KIŠČKIH GOSPODINJSTEV
IN KIŠČKIH GOSPODARSTEV V SLOVENIJI

Ljubljana, 1971

V S E B I N A

	stran
Uvod	1
Dosedanji razvoj oblikovanja delavske-kmečke strukture gospodinjstev v Sloveniji	2
Struktura gospodinjstev in razmerje med aktivnim kmečkim in nekmečkim prebivalstvom ter struktura aktivnega kmečkega prebivalstva po starosti, spolu in tipih gospodinjstev leta 1969	9
Struktura gospodinjstev	13
Razmerje med aktivnim kmečkim in nekmečkim prebivalstvom	14
Razmerje med številom aktivnega prebivalstva, ki živi v kmečkih in delavske-kmečkih gospodinjstvih	15
Starostna struktura aktivnega prebivalstva in posebej kmečkega prebivalstva	18
Starostna struktura aktivnih kmetov in kmetovalk	19
Kmečka gospodinjstva s ostalimi člani in neporočnimi moškimi	21
Ugotavljanje dejanskega števila aktivne kmečke delovne sile po občinah Slovenije	23
Uvod	23
Obseg zasebnih kmetijskih površin v ha na 1 delovno moč po občinah Slovenije	28
Zaključek	32

DELAVERKO-KMEČKA GOSPODINJSTVA V LUČI REGIONALNEGA, GOSPODAR- SKEGA IN SOCIALNEGA RAZVOJA SLOVENIJE

Uvod

V Sloveniji moramo šteti med najpomembnejše dejavnike socialnega in gospodarskega razvoja strukturo gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi glede na zaposlitev njihovih članov v kmetijstvu ali izven njega. V sedanjih letih doživljamo intenzivno in hitro prehajanje aktivne kmečke delovne sile v nekmečke poklice. Večina prirodnega prirastka kmečkega prebivalstva si išče delo izven kmetijstva. Vzrok za to moramo iskati predvsem v neustrezni senljiški strukturi, ki ne ustreza modernemu tržnemu gospodarstvu, in v možnosti zaposlitve aktivne kmečke delovne sile ali prirodnega prirastka v Sloveniji in v tujini.

Za oceno učinka procesa poklicnega preslojevanja aktivne kmečke delovne sile v socialnem in ekonomskem razvoju Slovenije je posebne pomenbe dejstvo, da kmečka delovna sila ne živi v okolju s normalno demografsko strukturo gospodinjstev, ker je leta ostarela ali pa je razmerje med kmeti in kmetovalkami neenako. V večini starostnih skupin prevladujejo ženske, razen v najmlajši skupini aktivnega kmečkega prebivalstva v starosti od 20-30 let. Na kmetijsko produkcijo vpliva negativno tudi to, da živi večji del aktivne kmečke delovne sile v delavsko kmečkih gospodinjstvih, katerim pomeni kmetijska produkcija le dodatni vir dohodka.

Obseg kmetijske senlje na eno aktivno kmečko delovno silo se zelo naglo povečuje. V nekaterih področjih že močno presega tisto mero, da bi jo lahko ob dani senljiški strukturi, za katero je značilna razmotenost parcel stran od kmečkega doma /male

parele in najhna skupna posest/, še obvladovala kmečka delovna sila ob sorazmerno slabo razviti tehnologiji kmetijske proizvodnje.

Naša analiza strukture kmečkih gospodinjstev in aktivne kmečke delovne sile v njeni delitvi na kmečka in delavsko-kmečka gospodinjstva, ter analiza obsega velikosti kmetijskih površin na eno kmečko delovno silo, bo poiskus ocene strukture kmečke delovne sile glede na njeno obvladovanje izrabe kmetijskih površin tako v funkciji kmetijske proizvodnje kot v funkciji njene zaščite ali vzdrževanja kulturne pokrajine za širše družbene interese prebivalstva.

Dosedanji razvoj oblikovanja delavsko-kmečke strukture gospodinjstev v Sloveniji

Prehajanje članov kmečkih gospodinjstev v nekmečke poklice je v Sloveniji po II. svetovni vojni izredno intenzivno, čeprav temu procesu lahko sledimo že tudi v preteklem stoletju. Oblikuje se nov tip gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi, poleg kmečkega gospodinjstva, ki ima svoje aktivne člane zaposlene v kmetijstvu, še tip delavsko-kmečkega gospodinjstva, ki ima del svojih aktivnih članov zaposlenih izven kmetijstva, del pa v kmetijstvu, in tip nekmečkega gospodinjstva, ki sicer poseduje zemljo, a so vsi aktivni člani zaposleni izven kmetijstva.

S procesom prehajanja kmetov v druge poklice, prehaja kmečka zemlja v roke delavsko-kmečkih in nekmečkih gospodinjstev. Zemlja torej prehaja v roke nove socialne skupine, ki eksistenčno ni več odvisna od zemlje in nanjo tudi ni več emocionalno navezana. Ta proces se odvija v različnih oblikah, zato je izraba kmetijske zemlje v nenehnem spreminjanju; načelo maksimalnega

iskorišćanje zmanjuje načelo optimalnega iskorišćanja zemlje.

Po vsebini in času uveljavljanja ter po prostorskih učinkih lahko ta proces prehajanja kmetijske zemlje v roke nekmečkih in delavsko-kmečkih gospodinjstev delimo na dva dela: na razdobje do konca II. svetovne vojne in na razdobje po II. svetovni vojni.

Do konca druge svetovne vojne je za večino slovenskega prebivalstva kmetijska zemlja osnovni eksistenčni vir za preživljanje.

Po drugi svetovni vojni, slasti pa v sedanjih letih, postaja zemlja svojih lastnikom v vedno večji meri sredstvo špekulacije. Nekmečko prebivalstvo, ki je med obema vojnama prebivalo na podeželju, je bilo zaposleno v tistih vejah gospodarstva, predvsem v gospodarstvu in gradbeništvu, ki se nudile sezonsko zaposlitev, velik del leta pa so bili brezposelni. Vse to je sililo izven kmetijstva zaposleno prebivalstvo slovenskega podeželja k obdelavi lastne ali najete zemlje. Ker sorazmerno velik del družin zaradi najmnega obsega posesti še od pred 19. stoletja ni mogel živeti od kmetijstva, se je odraslo kmečko prebivalstvo zaposlovalo izven kmetijstva. Ker večina ni našla dela izven kmetijstva v Sloveniji, so si iskali zaposlitev s iselivstvom na stalno ali na sezonsko v inozemstvo. Ker kmetije niso zagotavljale eksistenčnega vira dohodkov za preživljanje družin, so kmetijsko zemljo delili na več dedičev. S tem so nastajali takozvani parcelni kmetje.

Tako je na slovenskem podeželju ~~in~~ poklicno ~~preusmerjanje~~ članov kmečkih gospodinjstev iz kmečkega v nekmečke poklice spremljal proces zemljiško-posestnega raskroja. Poleg še po velikosti sdiferenciranih kmetij, ki so večinoma obsegale manj kot 8 ha, ter kajzarjev, ki so imeli do 3 ha zemlje, se je izobli-

kovala še skupina kmetijskih obratov različne velikosti do 1 ha posesti. Ta tip je nastajal tako, da so se od največjega dela kmetije, ki ga je prevzel glavni dedič, ocepili še deli kmetije, ki so obsegali različne velikost, večinoma do 1 ha in se jih dedovali ostali otroci, ki jim ni bilo kmetijstvo glavni poklic. Taki dediči nekmetje so si na podedovanih zemljiščih gradili nove domove. Ker jim v nekmečkem poklicu ni bil zagotovljen redni dohodek prek vsega leta in so bili večinoma nekvalificirani, ter s nižjimi dohodki, so bili prisiljene s pridelavo kmetijskih pridelkov zagotoviti sebi in svoji družini eksistenčni minimum. Taki parcelni kmetje so redili tudi perutnino, prašiče, pogosto pa tudi krave. Te vrste prebivalstvo je torej zaradi nerednega in nizkega dohodka izven kmetijstva obdelovale kmetijsko zemljo intenzivneje kot se je obdelovala kmečka gospodinjstva. To jim je tedaj omogočalo tudi veliko število njihovih otrok, ki so sodelovali pri obdelavi zemlje. Ker niso dovolj zaslužili izven kmetijstva, na svoji zemlji pa niso mogli sa svoje veliko družine pridelati dovolj hrane, so žene in otroci, včasih pa tudi sami delavci, slasti kadar niso bili zaposleni, delali za hrano in za pomoč pri obdelavi svoje zemlje s šivinske vprege pri kmetih.

Kajšarji, ki so se oblikovali na vasi kot posebna socialna skupina še od srednjega veka dalje, na robu slabšega, osovjnega in vlažnega zemljišča, so še pred II. svetovno vojno prehajali v nekmečke poklice. Le-ti so se podobne kot tip gospodinjstev parcelnega kmeta razlikovali od skupine kmetov po svoji odvisnosti od kmetijske zemlje in od dohodka izven kmetijstva. Razlika med tipom kajšarskih gospodinjstev in tipom gospodinjstev parcelnih kmetov je bila v tem, da so kajšarji posedovali slabo zemljo in da so bili njihovi šivljenjski pogoji zaradi lege njihovih domov na slabšem zemljišču izven pravega vaškega jedra, na novo nastali obrati parcelnih kmetov pa so posedovali boljše zemlje, ki je bila enaka pravi kmečki. Svoje hiše so si

posidali ob cestah, ki povezujejo vasi s zaposlitvenimi kraji.

Konec II. svetovne vojne je dočakala slovenska vas z razdrobljeno zemljiško posestviijo. Vsa zemlja je bila ne glede na prirodne pogoje za kmetijsko izrabo, ter ne glede na poklic lastnika zemlje, intenzivno obdelana in iskoriščena do maksimuma. Zemlja je bila ročno obdelana, zato je bila produktivnost dela niska. Zemlje so s umetnimi gnojili le malo gnojili, semen in sadik niso menjali, zato je bil hektarski donos nizek. V zadnjih letih pred II. svetovno vojno se je povečevalo število prebivalstva, odvisnega od zemlje. Zaradi bližanja druge svetovne vojne je bilo ovirano iseljevanje v inozemstvo. Število delovnih mest v nekmetijskih poklicih pa je stagniralo. Pred drugo svetovno vojno je bila stopnja agrarne prenaseljenosti v Sloveniji celo večja kot pa v sosednji Avstriji, Italiji in celo večja kot v ostalih področjih Jugoslavije. Računajo, da je bilo v letih pred drugo svetovno vojno od zemlje odvisnega delno ali v celoti več kot 70% prebivalstva Slovenije.

Konec druge svetovne vojne pomeni začetek faze intenzivnega poklicnega prestrukturiranja agrarnega prebivalstva v druge poklice.

Razdobje po drugi svetovni vojni je obdobje intenzivnega razvoja klasične agrarne demografske strukture na celotnem slovenskem podeželju. Glavni dejavnik tega procesa je industrializacija, ki se po značaju njenih prostorskih in socialnih učinkov deli v dve razdobji. V prvem razdobju se leti izražajo v intenzivnem preoblikovanju strukture gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi. Najprej, do približno leta 1961, je bilo težišče na preobrazbi kmečkih v delavsko-kmečka gospodinjstva. Po letu 1961 se pa temu pridruži še tendenca intenzivne preobrasbe delavsko-kmečkih v nekmečka gospodinjstva. Leta 1961 je bilo v Sloveniji 92.7ol kmečkih gospodarstev v rokah kmečkih gospo-

dinjstev, leta 1966 pa le še 84.445. V rokah delavsko-kmečkih gospodinjstev je bilo leta 1961 87.390 kmečkih gospodarstev, leta 1966 pa 66.442. V rokah nekmečkih gospodinjstev je bilo leta 1961 11.300 kmečkih gospodarstev, leta 1966 pa še 15.096.

Na širšem področju Vzhodne Gorenske in na območju Celja ter Maribora, kjer se je začela industrializacija že v 19. stoletju, po drugi svetovni vojni pa se je še močno intenzivirala, je delež kmečkih gospodinjstev nižji od skupnega deleža delavsko-kmečkih in nekmečkih gospodinjstev. V zahodnem delu Slovenije ob italijanski meji, kjer se je začela industrializacija in s tem koncentracija nekmečkega prebivalstva šele po drugi svetovni vojni, pa je relativno absolutno število delavsko-kmečkih gospodinjstev večje od števila kmečkih, število nekmečkih gospodinjstev pa je tod še sorazmerno nizko.

Sorazmerno hitra izgradnja industrijskih obratov, ki so bili razvrščeni po širokem, do druge svetovne vojne še skoraj čisto agrarnem podeželju, ter širjenje industrije v starih, še pred drugo svetovno vojno industrializaciji podvrženih območjih Slovenije, je vključila v nekmečke poklice v veliki meri nekvalificirano kmečko delovno silo, ki je s sprejembo svojega poklica še naprej prebivala na vasi.^{1/}

^{1/} Leta 1951 je bilo v industriji zaposlenih 117.530, leta 1961 pa 187.035. Leta 1951 je od delavcev, zaposlenih v industriji, prebivale izven kraja zaposlitve 47.611, leta 1961 pa 97.666 delavcev. Od 6000 naselij Slovenije je spadale leta 1951 industrije s delovno silo okoli 2700 naselij, leta 1961 pa še 4700 naselij. Leta 1951 so našli v Sloveniji 162 krajev s industrijo in 451 industrijskih obratov, leta 1961 pa še 222 krajev s industrijo in 649 industrijskih obratov.

Dohodek te delovne sile je bil nizek, zato je bila tedaj prisiljena še naprej dodatno sodelovati v kmetijski proizvodnji na svojih lastnih kmetijah ali na kmetijah staršev. Tako so med delavci, ki so prebivali na podeželju, prevladovala delavsko-kmečka gospodinjstva, ki niso mogla živeti od samega dohodka s delom na kmetiji, pa tudi ne od dohodka s delom izven kmetijstva.

Posebej moramo poudariti, da je kljub industrializaciji in velikemu znižanju števila kmetov ostala senljiviškoposostna struktura v Sloveniji nespremenjena. Še vedno prevladujejo kmetijski obrati s manj kot 3 ha senlje in s razdrobljeno poselitjo.

Po drugi svetovni vojni je bilo združenih v večje arandirane komplekse le dobrih 10% obdelovalnih površin Slovenije, ki so večinoma na kvalitetnejšem revniškem svetu. Najobširnejši so arandirani kompleksi na Dravskem in Ptujskem polju, v Spodnji Savinjski dolini in na Gorenjskem.

Obseg zasebne poselitve je po drugi svetovni vojni omejen z Zakonom o agrarnem maksimumu, ki dovoljuje velikost do 10 ha kmetijske senlje. Obseg poselitve, ki je manjša od 10 ha, ni racionalna za sodobno kmetijsko tehnologijo obdelave in za tržno gospodarstvo. Zato se v zadnjem desetletju zaposluje izven kmetijstva velika večina prirastka odraslega kmečkoga prebivalstva. K poklicni preusmeritvi pa teži tudi večina še v kmetijstvu zaposlene delovne sile, stare do 40 let, neredko pa tudi kmečka delovna sila starejših letnikov.

Do preteklega desetletja se je izven kmetijstva zaposlovala v večji meri moška kot pa ženska kmečka delovna sila, v sedanjih letih se pa zaposluje iz kmečkih gospodinjstev v vse večji meri tudi ženske. V področjih, kjer se iz gospodinjstev s kmečkimi gospodarstvi zaposlene izven kmetijstva poleg moških še ženske, ni več za preživljanje družine dohodek od senlje eksistenčno

pomenben, zato taka gospodinjstva opuščajo obdelavo na za kmetijstva manj primernih zemljiščih, del zemlje dajejo v najem, na njihovih zemljiščih se pa vse bolj širi tudi socialni prelog.

V odročnih področjih, kjer kraji nimajo primerno prometne povezave s zaposlitvenimi kraji, se v sedanjem desetletju zelo intenzivno iseljuje iz kmečkih gospodinjstev moška in ženska delovna sila. Obseg obdelane zemlje se vse bolj krči in omejuje na komplekse v bližini hiš. Krči se obseg njiv, vrtev in vinogradov, povečuje se pa obseg travnikov in gozda.^{2/}

Tako je bilo načelo maksimalnega izkoriščenja zemlje, ki je bilo zakoreninjeno še pred dobrimi desetimi leti, v novejšem času zaradi staranja kmečke delovne sile zamenjano s načelom optimalnega izkoriščenja zemlje.

Zaposlovanje prirodnega prirastka kmečkega prebivalstva in ostale kmečke delovne sile v nekmečkih poklicih je sedanja faza v razkroju klasične agrarne strukture v Sloveniji. Osnovna značilnost tega procesa je ta, da se zemljiška struktura ne menja, lastniki zemlje pa postajajo nekmetje ali ostareli kmetje.

^{2/} Jakob Hedved: Spremembe v izrabi zemljišča in preseljevanje kmečkega prebivalstva v Sloveniji v sedanjih dveh desetletjih, Geografski vestnik, Ljubljana 1970. str.16.

Z isumiranjem autohtonih lastnikov zemlje prehajajo v vse večji meri celotne kmetije ali posamezne parcele gošda ali kmetijske zemlje v roke nekmetov, ki prebivajo v mestih. Ta nov tip tujega lastnika kmetijske zemlje ali gošdne parcele /"auswerker"/ prihaja do zemlje na ta način, da le-to deduje ali pa jo kupi.^{3/}

Struktura gospodinjstev in razmerje med aktivnim kmečkim in nekmečkim prebivalstvom ter struktura aktivnega kmečkega prebivalstva po starosti, spolu in tipih gospodinjstev leta 1969

Za analizo strukture gospodinjstev kmečkega prebivalstva po starosti, spolu in tipih gospodinjstev ne razpolagamo s uradnimi statističnimi podatki. Ker je Slovenija po svoji demografski strukturi zelo raznolika, smo skušali s anketo opredeliti raznolikost demografskih prostorskih struktur kmečkega prebivalstva na slovenskem podeželju. Zato smo izbrali tri skupine naselij. V prvo skupino smo uvrstili naselja iz periferijskih gravitacijskih območij dnevne migracije delovne sile, kjer po vaseh prevladuje nekmečko prebivalstvo; v drugo skupi-

^{3/} Vladimir Klemenčič: Problemi mešane strukture gospodinjstev in kmečkih gospodarstev v Sloveniji, Geografski vestnik, Ljubljana 1968, str. 19-52.

ne smo uvrstili vasi, ki leže na robu gravitacijskih območij dnevne migracije delovne sile in kjer je odstotek kmečkega prebivalstva v veliki večini izravnana z deležem nekmečkoga prebivalstva; za tretjo skupino naselij smo pa izbrali vasi gospodarsko odročnih področij s prevlado kmečkoga prebivalstva. V naših izvajanjih bomo označevali skupino naselij iz policentričnih gravitacijskih območij dnevne migracije delovne sile kot skupino naselij gospodarsko razvitih področij Slovenije. Skupino vasi na zunanji meji gravitacijskih siledij dnevne migracije delovne sile skupaj z vasmi okolice najjih perifernih slovenskih mest bomo označevali kot gospodarsko prehodno področje, skupino vasi agrarnih perifernih področij pa kot naselja gospodarsko zastaralih področij.

Za primere gospodarsko razvitega tipa področij smo izbrali v okolici Maribora naselja Zavrh, Kungoto, Svečino, Jurski vrh in Starše na Ptujskem polju; na Gorenjskem naselja Kover, Ioka, Bašelj in Veklo; v Poljanski dolini naselja Vinharje, Gorenja vas, Dolnje in Gorenje Brdo; Gemeljne severno od Ljubljane; na Goriškem pa naselja Ronče, Vrtojba, Vitovlje in Črniče.

Za gospodarsko prehodno področje smo izbrali v Prekmurju naselje Matjanci; v široki okolici Ljubljane naselja Dobene in Rašice, severno od Ljubljane; Rakitno, jugozahodno od Ljubljane; Rišeno, Korte in Prebnice v širšem saledju Kopra; Dolje v okolici Tolmna in Ladro v okolici Kobariča.

Za proučitev karakteristike demografskih struktur kmečkoga prebivalstva v gospodarsko nerazvitih področjih smo izbrali v Prekmurju naselja Središče in Puževal na Goriškem; Stanetinec in Zavrh v Slovenskih goricah; Ponikvo, Hotunje, Uniše, Srževico, Boletino in Zegolj na območju Ponikve in Kosjanskega; naselja Prevole, Ninje in Lepava v Suhi krajini; Dole, Bojanci,

Hrest in Draga v Boli Krajini; Artviže, Tatre, Progarje, Kozjana, Veliko Brdo in Jelšane v Brkinih ter Grabovo in Rut v Baški grupi.

Skupno smo v anketi zajeli 51 naselij s 2.412 gospodinjstvi in 5.246 aktivnimi prebivalci, starejšimi od 20 let. Za tip gospodarsko razvitih področij smo v anketi zajeli 17 naselij s 1.008 gospodinjstvi in 2.122 aktivnimi prebivalci, starejšimi od 20 let.

Za tip gospodarsko prehodnih področij smo v anketi zajeli 9 naselij s 341 gospodinjstvi in 693 aktivnimi prebivalci, starejšimi od 20 let.

Za tip gospodarsko nerazvitih področij smo v anketi zajeli 25 naselij s 1.063 gospodinjstvi in 2.231 aktivnimi prebivalci, starejšimi od 20 let.

Raziskava demografskih struktur naselij v treh naštetih tipih področij je zasnovana na anketiranju aktivnega prebivalstva, ki je starejše od 20 let. Raziskava je poiskala opredelitve učinkov razvoja kmečkih gospodinjstev in oblikovanja delavsko-kmečkih, ter opredelitve osnovnih pokazateljev demografske strukture kmečkega prebivalstva. Ker so nas že rezultati nekaterih prehodnih raziskav opozorjali na proces staranja kmečkega prebivalstva ter na vse večji delež žensk med aktivnim kmečkim prebivalstvom in na vse večji delež aktivnega kmečkega prebivalstva, ki živi v delavsko-kmečkih gospodinjstvih, smo se odločili za poiskanje kvantitativne opredelitve tega procesa. Doseganje raziskave se lahko vrednotile vse statistično opredeljeno aktivno kmečko prebivalstvo in pri svojih izračunih viškov delovne sile med kmečkim prebivalstvom niso upoštevale starosti, spola, pa tudi ne delitve kmečkega prebivalstva po njihovi pripadnosti glede na tip gospodinjstva. Zato se pri svojih izraču-

nih prezrli, da ostarela aktivna kmečka delovna sila ter kmečka gospodinja, ki je v statistiki vrednotena kot aktivna delovna sila, ne more predstavljati v kmetijstvu polne delovne moči.

Pri ugotavljanju viškov delovne sile med kmečkim prebivalstvom tudi niso upoštevali, da je delež aktivne kmečke delovne sile, stare od 20-40 let, nesorazmerno nižji od deleža kmečke delovne sile, stare od 40-60 let, in celo znatno nižji od deleža kmečke delovne sile, stare nad 60 let.

Pri ugotavljanju viškov aktivne kmečke delovne sile ni bilo upoštevano, da je aktivna kmečka delovna sila, ki prebiva v delavske kmečkih gospodinjstvih, slasti nlejša, pri prehajanju v nekmečki poklic izredno mobilna in za perspektivo kmečkega gospodarstva negotova.

Pri ugotavljanju viškov kmečke delovne sile tudi ni bilo upoštevano, da je v sedanjem desetletju odtok prirodnega prirastka ženske kmečke delovne sile iz kmetijstva intenzivnejši kot med moškim kmečkim prebivalstvom, kar kaže na tendence po oblikovanju nočno deformirane demografske strukture med kmečkim prebivalstvom, saj je umik žensk iz kmetijstva lahko usoden za nadaljnji demografski obstoj kmečkega prebivalstva nasploh.

/Glej tabele I., II, III. in IV./

ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV IN DELEŽ TEH OD SKUPNEGA
ŠTEVILA AKTIVNEGA PREBIVALSTVA - PO STAROSTNIH SKUPINAH

STAROSTNE SKUPINE	VSE AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV	DELEŽ AKTIVNIH KMETOV od AKT. PREB.
20 - 30 let	1122	254	22,6
31 - 40 "	1078	394	36,5
41 - 50 "	1000	490	49,0
51 - 60 "	804	570	70,9
nad 60 let	1242	1101	88,6
SKUPAJ	5246	2809	53,5

DELEŽ AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINJSTVIH
PO STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU (II a, II b)

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKT. KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V KMEČKIH GOSPODINJSTV	DELEŽ OD ŠT. AKTIVNIH KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V MEŠANIH GOSPODINJSTV	DELEŽ OD ŠTEV. AKTIVNIH KMETOV
20 - 30 let	254	138	54,3	116	45,7
31 - 40 "	394	212	53,8	182	46,2
41 - 50 "	490	246	50,2	244	49,8
51 - 60 "	570	267	46,8	303	53,2
nad 60 let	1101	551	50,0	550	50,0
SKUPAJ :	2809	1414	50,3	1395	49,7

II a

MOŠKI - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V KM. GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V MEŠ. GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV
20 - 30 let	115	73	63,5	42	36,5
31 - 40 "	144	106	73,6	38	26,4
41 - 50 "	141	105	74,5	36	25,5
51 - 60 "	202	110	54,5	92	45,5
nad 60 let	477	244	51,2	233	48,8
SKUPAJ	1079	638	59,1	441	40,9

II b

ŽENSKE - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKTIV. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V KM. GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V MEŠ. GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV
20 - 30 let	139	65	46,8	74	53,2
31 - 40 "	250	106	42,4	144	57,6
41 - 50 "	349	141	40,4	208	59,6
51 - 60 "	368	157	42,7	211	57,3
nad 60 let	624	307	49,2	317	50,8
SKUPAJ	1730	776	44,9	954	55,1

AKTIVNO PREBIVALSTVO TER AKTIVNO KMEČKO PREBIVALSTVO PO
 STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU (III a, III b)

	STAROSTNE SKUPINE											
	20 - 30 let		31 - 40 let		41 - 50 let		51 - 60 let		nad 60 let		SKUPAJ	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%
aktivno prebival.	1122	21,4	1078	20,5	1000	19,1	804	15,3	1242	23,7	5246	100
aktivno kmečko prebivalstvo	254	9,9	394	14,0	490	17,4	570	20,3	1101	39,2	2809	100
% akt. kmečk. od vsega aktiv. preb.	22,6		36,5		49,0		70,9		88,6		53,5	

MOŠKI

aktivno prebival.	1122	21,4	1078	20,5	1000	19,1	804	15,3	1242	23,7	5246	100
aktivno kmečko prebivalstvo	115	10,7	144	13,3	141	13,1	202	18,7	477	44,2	1049	100
% aktiv. km. moških od vsega aktiv. preb.	10,2		13,4		14,1		25,1		38,4		20,6	

ŽENSKE

aktivno prebival.	1122	21,4	1078	20,5	1000	19,1	804	15,3	1242	23,7	5246	100
aktivno kmečko prebivalstvo	139	8,0	250	14,5	349	20,2	368	21,3	624	36,0	1730	100
% aktiv. km. žensk od vsega aktiv. preb.	12,4		23,2		34,9		45,8		50,2		33,0	

ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINSTVAH
 PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU TER DELEŽI OD SKUPNEGA
 ŠTEVILA AKTIVNIH KMETOV:

STAROSTNE SKUPINE	število aktivnih kmetov			število aktivnih kmetov v kmečk. gospodinjstvih			delež od skup. števila aktivnih kmetov			število aktivnih kmetov v meš. gospodinjstvih			delež od skup. števila aktivnih kmetov		
	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž
	20 - 30 let	254	115	139	138	73	65	54,3	63,5	46,8	116	42	74	45,7	36,5
%	100	45,3	54,7	100	52,9	47,1				100	36,2	63,8			
31 - 40 let	394	144	250	212	106	106	53,8	73,6	42,4	182	38	144	46,2	26,4	57,6
%	100	36,5	63,5	100	50,0	50,0				100	20,9	79,1			
41 - 50 let	490	141	349	246	105	141	50,2	74,5	40,4	244	36	208	49,8	25,5	59,6
%	100	28,8	71,2	100	42,7	57,3				100	14,8	85,2			
51 - 60 let	570	202	368	267	110	157	46,8	54,5	42,7	303	92	211	53,2	45,5	57,3
%	100	35,4	64,6	100	41,2	58,8				100	30,4	69,6			
nad 60 let	1101	477	624	551	244	307	50,0	51,2	49,2	550	233	317	50,0	48,8	50,8
%	100	43,3	56,7	100	44,3	55,7				100	42,4	57,6			
SKUPAJ	2809	1079	1730	1414	638	776	50,3	50,1	44,9	1395	441	954	49,7	40,9	55,1
%	100	38,4	61,6	100	45,1	54,9				100	31,6	68,4			

AKTIVNO PREBIVALSTVO PO TIPU GOSPODINSTEV IN SPOLU

ŠTEVILO AKTIVNEGA PREBIVALSTVA					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V KMEČ. GOSPOD.					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V MEŠ. GOSPOD.					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V KMEČ. GOSPOD.				
SK	M	%	Z	%	SK	M	%	Z	%	SK	M	%	Z	%	SK	M	%	Z	%
2231	1149	51,1	1094	48,9	972	444	45,7	528	54,3	927	494	53,3	433	46,7	332	202	60,8	130	39,2

DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV Z NEPOROČENIM AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SKUPNEGA ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV

SKUPNO ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV	ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI	DELEŽ KMEČKIH GOSPODINSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SKUPNEGA ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV
424	83	19,6

ŠTEVILO IN DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STARE NAD 60 LET OD SKUPNEGA ŠTEVILA GOSPODINSTEV IN OD ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV

SKUPNO ŠTEVILO			DELEŽ OD SKUPNEGA ŠTEVILA	
GOSPODINST.	ČISTIH KMEČ. GOSPODINSTEV	ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STAREJŠE OD 60 LET	GOSPODINSTEV	ČISTIH KMEČ. GOSPODINSTEV
1063	424	77	7,2	18,2

RAZČLENITEV ANKETIRANIH GOSPODINJSTEV PO TIPU

SKUPNO ŠTEV GOSPODINJSTEV	ČISTA KMEČKA GOSPODINJSTVA	%	MEŠANA GOSPODINJST.	%	NEKMEČKA GOSPODINJSTVA	%
2412	593	24,6	938	38,9	881	36,5

ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV IN DELEŽ TEH OD SKUPNEGA
ŠTEVILA AKTIVNEGA PREBIVALSTVA PO STAROSTNIH SKUPINAH

STAROSTNE SKUPINE	VSE AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV	DELEŽ AKTIVNIH KMETOV od AKT. PREB.
20 - 30 let	374	140	37,4
31 - 40 "	391	200	51,2
41 - 50 "	430	281	65,3
51 - 60 "	399	308	77,2
nad 60 let	637	591	92,8
SKUPAJ	2231	1520	68,1

DELEŽ AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINSTVIH
PO STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU (II a, II b)

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKT. KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V KMEČKIH GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKTIVNIH KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V MEŠANIH GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠTEV. AKTIVNIH KMETOV
20 - 30 let	140	92	65,7	48	34,3
31 - 40 "	200	146	73,0	58	29,0
41 - 50 "	281	171	60,9	110	39,1
51 - 60 "	308	186	60,4	122	39,6
nad 60 let	591	381	64,5	210	35,5
SKUPAJ	1520	972	63,9	548	36,1

II a

MOŠKI - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V KM. GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V MEŠ. GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV
20 - 30 let	65	49	72,3	18	27,7
31 - 40 "	82	51	60,2	8	9,8
41 - 50 "	94	55	58,5	19	20,2
51 - 60 "	118	72	60,1	40	33,9
nad 60 let	257	170	66,1	87	33,9
SKUPAJ	616	444	72,1	172	27,9

II b

ŽENSKE - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKTIV. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V KM. GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V MEŠ. AKT. ŽENSKIH GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV
20 - 30 let	75	45	60,0	30	40,0
31 - 40 "	118	63	53,4	50	42,4
41 - 50 "	187	96	51,3	91	48,7
51 - 60 "	190	108	56,8	82	43,2
nad 60 let	334	211	63,2	123	36,8
SKUPAJ	904	528	58,4	376	41,6

AKTIVNO PREBIVALSTVO TER AKTIVNO KMETIŠKO PREBIVALSTVO V
STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU (PO POLJU LINDA BIDA)

	STAROSTNE SKUPINE											
	20-30 let			31-40 let			41-50 let			51-60 let		
	štev	%		štev	%		štev	%		štev	%	
aktivno prebival	374	16,7	391	17,5	430	19,3	399	17,9	637	28,6	2231	100
aktivno kmetiško prebivalstvo	140	9,2	200	13,2	281	18,5	308	20,3	591	38,8	1520	100
% del. kmet. od skup. aktiv. preb.	37,4		51,2		65,3		77,2		92,8		68,1	

M O Ž I

aktivno prebival	374	16,7	391	17,5	430	19,3	399	17,9	637	28,6	2231	100
aktivno kmetiško prebivalstvo	65	10,6	82	13,3	94	15,3	118	19,2	257	41,6	616	100
% del. kmet. od skup. aktiv. preb.	17,4		21,0		21,9		29,6		40,3		27,6	

Ž E N E

aktivno prebival	374	16,7	391	17,5	430	19,3	399	17,9	637	28,6	2231	100
aktivno kmetiško prebivalstvo	75	8,3	118	13,1	187	20,7	190	21,0	334	36,9	904	100
% del. kmet. od skup. aktiv. preb.	20,1		30,2		43,5		47,6		52,3		40,5	

ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV V KMETIŠKIH IN MEŠANIH GOSPODINSTVIH
PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU TER DELEŽI ZA SKUPNEGA
ŠTEVILA AKTIVNIH KMETOV

STAROSTNE SKUPINE	število aktivnih kmetov			število aktivnih kmetov v kmet. gospod.			delež od skup. števila aktivnih kmetov			število aktivnih kmetov v meš. gospod.			delež od skup. števila aktivnih kmetov		
	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž
	20 - 30 let	140	65	75	92	42	45	65,7	72,3	60,0	48	18	30	34,3	27,1
%	100	46,4	53,6	100	51,1	48,9	100	37,5	62,5	100	37,5	62,5	100	37,5	62,5
31 - 40 let	200	82	118	142	74	68	71,0	90,2	54,6	58	8	50	29,0	9,3	42,4
%	100	41,0	59,0	100	52,1	47,9	100	13,8	86,2	100	13,8	86,2	100	13,8	86,2
41 - 50 let	281	94	187	171	75	96	60,9	79,8	51,3	110	19	91	39,1	20,2	48,7
%	100	33,5	66,5	100	43,2	56,8	100	14,3	85,7	100	14,3	85,7	100	14,3	85,7
51 - 60 let	308	118	190	186	72	108	60,4	66,1	56,8	122	40	82	39,6	33,9	63,2
%	100	38,3	61,7	100	41,9	58,1	100	32,8	67,2	100	32,8	67,2	100	32,8	67,2
nad 60 let	591	257	334	381	170	211	64,5	66,1	63,2	210	87	123	35,5	33,9	36,8
%	100	43,5	56,5	100	44,6	55,4	100	41,4	58,6	100	41,4	58,6	100	41,4	58,6
SKUPAJ	1520	616	904	972	444	528	63,9	72,1	58,4	548	172	376	36,1	27,9	41,6
%	100	40,5	59,5	100	45,7	54,3	100	34,4	65,6	100	34,4	65,6	100	34,4	65,6

AKTIVNO PRERIVALSTVO PO TIPU GOSPODINJSTEV IN SPOLU

ŠTEVILU AKTIVNEGA PRERIVALSTVA					ŠTEVILU AKTIVNIH PRER. V KMEČ. GOSPOD.					ŠTEVILU AKTIVNIH PRER. V MEŠ. GOSPOD.					ŠTEVILU AKTIVNIH PRER. V MEŠ. KMEČ. GOSPOD.				
SK	M	%	Š	%	SK	M	%	%	SK	M	%	Š	%	SK	M	%	Š	%	
2231	1149	51,1	1094	48,9	972	444	45,7	52,8	543	274	49,4	533	433	46,7	332	202	60,8	130	39,2

DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SKUPNEGA ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV

SKUPNO ŠTEVILU ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV	ŠTEVILU ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI	DELEŽ KMEČKIH GOSPODINJSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SK. ŠT. ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV
424	83	19,6

ŠTEVILU IN DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STARE NAD 60 LET OD SKUPNEGA ŠTEVILA GOSPODINJSTEV IN OD ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV

SKUPNO ŠTEVILU		DELEŽ OD SKUPNEGA ŠTEVILA		
GOSPODINJ.	ČISTIH KMEČ. GOSPODINJSTEV	ŠTEVILU ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STAREJŠE OD 60 LET	GOSPODINJSTEV	ČISTIH KMEČ. GOSPODINJSTEV
1063	424	77	7,2	18,2

RAZČLENITEV ANKETIRANIH GOSPODINJSTEV PO TIPU

SKUPNO ŠTEVILO GOSPODINJSTEV	ČISTA KMEČKA GOSPODINJSTVA	%	MEŠANA GOSPODINJSTVA	%	NEKMEČKA GOSPODINJSTVA	%
1063	424	39,9	398	37,4	241	22,7

ZBIRNIK ankete raziskav za gospodarsko razvita področja Tabela 2

ŠTEVILU AKTIVNIH KMETOV IN DELEŽ TEH OD SKUPNEGA ŠTEVILA AKTIVNEGA PREBIVALSTVA PO STAROSTNIH SKUPINAH

STAROSTNE SKUPINE	VSE AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILU AKTIVNIH KMETOV	DELEŽ AKTIVNIH KMETOV OD AKTIVNEGA
20 - 30 let	557	66	11,8
31 - 40 "	515	124	24,1
41 - 50 "	427	140	32,8
51 - 60 "	244	139	57,0
nad 60 let	379	311	82,1
SKUPAJ	2122	780	36,7

DELEŽ AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINSTVIH PO STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU (II a, II b)

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILU AKT. KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V KMEČKIH GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKTIVNIH KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V MEŠANIH GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKTIVNIH KMETOV
20 - 30 let	66	26	39,4	40	60,6
31 - 40 "	124	52	41,9	72	58,1
41 - 50 "	140	50	35,7	90	64,3
51 - 60 "	139	39	28,1	100	71,9
nad 60 let	311	95	30,5	216	69,5
SKUPAJ	780	262	33,6	518	66,4

MOŠKI - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILU AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V KM. GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V MEŠ. AKT. MOŠK. GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠK. KMETOV
20 - 30 let	24	13	54,2	11	45,8
31 - 40 "	38	23	60,5	15	39,5
41 - 50 "	35	26	74,3	9	25,7
51 - 60 "	42	14	33,3	28	66,7
nad 60 let	132	42	31,8	90	68,2
SKUPAJ	271	118	43,5	153	56,5

ŽENSKE - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILU AKTIV. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V KM. GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V MEŠ. AKT. ŽENSKIH GOSPODINSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV
20 - 30 let	42	13	31,0	29	69,0
31 - 40 "	86	29	33,7	57	66,3
41 - 50 "	105	24	22,9	81	77,1
51 - 60 "	97	25	25,8	72	74,2
nad 60 let	179	53	29,6	126	70,4
SKUPAJ	509	144	28,3	365	71,7

III

AKTIVNO PREBIVALSTVO TER AKTIVNO KMEČKO PREBIVALSTVO PO
STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU (III a, III b)

	STAROSTNE SKUPINE											
	20 - 30 let		31 - 40 let		41 - 50 let		51 - 60 let		nad 60 let		SKUPAJ	
	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%	štev.	%
aktivno prebival.	557	26,2	515	24,3	427	20,1	244	11,5	379	17,9	2122	100
aktivno kmečko prebivalstvo	66	8,5	124	15,9	140	17,9	139	17,8	311	39,9	780	100
% akt. kmečk. od vsede aktiv. preb.	11,8		24,1		32,8		57,0		82,1		36,7	

MOŠKI

aktivno prebival.	557	26,2	515	24,3	427	20,1	244	11,5	379	17,9	2122	100
aktivno kmečko prebivalstvo	24	8,9	38	14,0	35	12,9	42	15,5	132	48,7	271	100
% akt. kmečk. od vsede aktiv. preb.	4,3		7,4		8,2		17,2		34,8		12,8	

ŽENSKE

aktivno prebival.	557	26,2	515	24,3	427	20,1	244	11,5	379	17,9	2122	100
aktivno kmečko prebivalstvo	42	8,3	86	16,9	105	20,6	97	19,1	179	35,1	509	100
% akt. kmečk. od vsede aktiv. preb.	7,5		16,7		24,6		39,8		47,3		23,9	

ŠTEVILU AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINSTVAH
PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU TER DELEŽI OD SKUPNEGA
ŠTEVILA AKTIVNIH KMETOV

STAROSTNE SKUPINE	število aktivnih kmetov			število aktivnih kmetov v kmečk. gospodinstv.			delež od skup. števila aktivnih kmetov			število aktivnih kmetov v meš. gospodinstv.			delež od skup. števila aktivnih kmetov		
	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž
	20 - 30 let	66	24	42	26	13	13	39,4	54,2	31,0	40	11	29	60,6	45,8
%	100	36,4	63,6	100	50,0	50,0				100	27,5	72,5			
31 - 40 let	124	38	86	52	23	29	41,9	60,5	33,7	72	15	57	58,1	39,5	66,3
%	100	30,6	69,4	100	41,2	58,8				100	20,8	79,2			
41 - 50 let	140	35	105	50	26	24	35,7	74,3	22,9	90	9	81	64,3	25,7	77,1
%	100	25,0	75,0	100	52,0	48,0				100	10,0	90,0			
51 - 60 let	139	42	97	39	14	25	28,1	33,3	25,8	100	28	72	71,9	66,7	74,2
%	100	30,2	69,8	100	35,9	64,1				100	28,0	72,0			
nad 60 let	311	132	179	95	42	53	30,5	31,8	29,6	216	90	126	69,5	68,2	70,4
%	100	42,4	57,6	100	44,2	55,8				100	41,7	58,3			
SKUPAJ	780	271	509	262	118	144	33,6	43,5	28,3	518	153	365	66,4	59,5	71,7
%	100	34,7	65,3	100	45,0	55,0				100	29,5	70,5			

AKTIVNO PREBIVALSTVO PO TIPU GOSPODINSTEV IN SPOLU

ŠTEVILO AKTIVNEGA PREBIVALSTVA					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V KMEČ. GOSPOD.					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V MEŠ. GOSPOD.					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V NEKMEČ. GOSPOD.				
SK	M	%	Ž	%	SK	M	%	Ž	%	SK	M	%	Ž	%	SK	M	%	Ž	%
2122	1078	50,8	1044	49,2	262	118	45,0	144	55,0	967	458	47,4	509	52,6	893	502	56,2	391	43,8

DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SKUPNEGA ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV

SKUPNO ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV	ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI	DELEŽ KMEČKIH GOSPODINSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SK. ŠT. ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV
96	23	24,0

ŠTEVILO IN DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STARE KAO 60 LET, OD SKUPNEGA ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV NAD ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV

SKUPNO ŠTEVILO		DELEŽ OD SKUPNEGA ŠTEVILA		
GOSPODINJ.	ČISTIH KMEČ. GOSPODINSTEV	ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STAREJŠE OD 60 LET	GOSPODINSTEV	ČISTIH KMEČ. GOSPODINSTEV
1008	96	8	0,8	8,3

RAZČLENITEV ANKETIRANIH GOSPODINJSTEV PO TIPU

SKUPNO ŠTEV GOSPODINJSTEV	ČISTA KMEČKA GOSPODINJSTVA	%	MEŠANA GOSPODINJST.	%	NEKMEČKA GOSPODINJSTVA	%
1008	96	9,5	336	33,4	576	57,1

ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV IN DELEŽ TEH OD SKUPNEGA ŠTEVILA AKTIVNEGA PREBIVALSTVA PO STAROSTNIH SKUPINAH

STAROSTNE SKUPINE	VSE AKTIVNO PREBIVALSTVO	ŠTEVILO AKTIVNIH KMETOV	DELEŽ AKTIVNIH KMETOV od AKT. PREB.
20 - 30 let	191	48	25,1
31 - 40 "	132	40	30,3
41 - 50 "	143	69	48,3
51 - 60 "	161	123	67,1
nad 60 let	226	199	88,1
SKUPAJ	853	509	59,8

DELEŽ AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINJSTVIH PO STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU ("a, " b)

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKT. KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V KMEČKIH GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKTIVNIH KMETOV	ŠTEV. AKT. KM. V MEŠANIH GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKTIVNIH KMETOV
20 - 30 let	48	20	41,7	28	58,3
31 - 40 "	40	18	25,0	52	74,3
41 - 50 "	69	25	36,2	44	63,8
51 - 60 "	123	42	34,1	81	65,9
nad 60 let	199	75	37,7	124	62,3
SKUPAJ	509	180	35,4	329	64,6

MOŠKI - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V KM. GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. MOŠK. KMETOV V MEŠ. AKT. MOŠKIH GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. MOŠKIH KMETOV
20 - 30 let	26	13	50,0	13	50,0
31 - 40 "	24	9	37,5	15	62,5
41 - 50 "	12	4	33,3	8	66,7
51 - 60 "	42	18	42,9	24	57,1
nad 60 let	88	32	36,4	56	63,6
SKUPAJ	192	76	39,6	116	60,4

ŽENSKE - AKTIVNI KMETJE

STAROSTNE SKUPINE	ŠTEVILO AKTIV. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V KM. GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV	ŠTEV. AKT. ŽEN. KMETOV V MEŠ. AKT. ŽENSKIH GOSPODINJSTVIH	DELEŽ OD ŠT. AKT. ŽENSKIH KMETOV
20 - 30 let	22	7	31,8	15	68,2
31 - 40 "	46	9	19,6	37	80,4
41 - 50 "	57	21	36,8	36	63,2
51 - 60 "	81	24	29,6	57	70,4
nad 60 let	111	43	38,7	68	61,3
SKUPAJ	317	104	32,8	213	67,2

AKTIVNO PREBIVALSTVO TER AKTIVNO KMEČKO PREBIVALSTVO PO STAROSTNIH SKUPINAH IN PO SPOLU (III a, III b)

	STAROSTNE SKUPINE										SKUPAJ	
	20 - 30 let		31 - 40 let		41 - 50 let		51 - 60 let		nad 60 let			Štev.
	Štev.	%	Štev.	%	Štev.	%	Štev.	%	Štev.	%		
aktivno prebival.	191	21,4	172	19,3	143	16,0	161	18,0	226	25,3	893	100
aktivno kmečko prebivalstvo	48	9,4	70	13,8	69	13,6	123	24,2	199	39,0	509	100
% akt. kmečk. od vsega aktiv. preb.	25,1		40,7		48,3		67,4		88,1		57,0	

MOŠKI

aktivno prebival.	191	21,4	172	19,3	143	16,0	161	18,0	226	25,3	893	100
aktivno kmečko prebivalstvo	26	13,5	24	12,5	12	6,3	42	21,9	88	45,9	192	100
% aktiv. km. mošk. od vsega aktiv. preb.	13,6		14,0		8,4		26,1		38,9		21,5	

ŽENSKE

aktivno prebival.	191	21,4	172	19,3	143	16,0	161	18,0	226	25,3	893	100
aktivno kmečko prebivalstvo	22	6,9	46	14,5	57	18,0	81	50,3	111	10,3	317	100
% aktiv. km. žensk. od vsega aktiv. preb.	11,5		26,7		39,9		50,3		49,1		35,5	

ŠTEVILU AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINSTVIH PO STAROSTNIH SKUPINAH IN SPOLU TER DELEŽI OD SKUPNEGA ŠTEVILA AKTIVNIH KMETOV

STAROSTNE SKUPINE	Število aktivnih kmetov			Število aktivnih kmetov v kmečk. gospod.			delež od skup. števila aktivnih kmetov			Število aktivnih kmetov v meš. gospod.			delež od skup. števila aktivnih kmetov		
	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž	SK	M	Ž
	20 - 30 let	48	26	22	20	13	7	41,7	50,0	31,8	28	13	15	58,3	50,0
%	100	54,2	45,8	100	65,0	35,0				100	46,4	53,6			
31 - 40 let	70	24	46	18	9	9	25,7	37,5	19,6	52	15	37	74,3	62,5	80,4
%	100	34,3	65,7	100	50,0	50,0				100	28,8	71,2			
41 - 50 let	69	12	57	25	4	21	36,2	33,3	36,8	44	8	36	63,8	66,7	60,2
%	100	17,4	82,6	100	16,0	84,0				100	18,2	81,8			
51 - 60 let	123	42	81	42	18	24	34,1	42,4	29,6	81	24	57	65,9	57,6	70,4
%	100	34,1	65,9	100	42,9	57,1				100	29,6	70,4			
nad 60 let	199	88	111	75	32	43	37,7	36,4	38,7	124	56	68	62,3	63,6	61,3
%	100	44,2	55,8	100	42,7	57,3				100	45,2	54,8			
SKUPAJ	509	192	317	180	76	104	35,4	39,6	32,8	329	116	213	64,6	60,4	67,2
%	100	37,7	62,3	100	42,5	57,5				100	35,3	64,7			

V

AKTIVNO PREBIVALSTVO PO TIPU GOSPODINJSTEV IN SPOLU

ŠTEVILO AKTIVNEGA PREBIVALSTVA					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V KMEČ. GOSPOD.					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V MEŠ. GOSPOD.					ŠTEVILO AKTIVNIH PREB. V NEKMEČ. GOSPOD.				
SK	M	%	Ž	%	SK	M	%	Ž	%	SK	M	%	Ž	%	SK	M	%	Ž	%
893	440	49,3	453	50,7	180	76	42,2	104	57,8	580	284	49,0	296	51,0	133	80	60,2	53	39,8

VI

DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI OD SKUPNEGA ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV

SKUPNO ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV	ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV Z NEPOROČENIMI AKTIVNIMI MOŠKIMI	DELEŽ KMEČKIH GOSPODINJSTEV Z NEPOROČENIMI AKT. MOŠKIMI OD SK. ŠT. ČISTIH KM.G.
73	21	28,8

VII

ŠTEVILO IN DELEŽ ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STARE NAD 60 LET OD SKUPNEGA ŠTEVILA GOSPODINJSTEV IN OD ŠTEVILA ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV

SKUPNO ŠTEVILO		DELEŽ OD SKUPNEGA ŠTEVILA		
GOSPODINJ.	ČISTIH KMEČ. GOSPODINJSTEV	ŠTEVILO ČISTIH KMEČKIH GOSPODINJSTEV, KI IMAJO VSE ČLANE STAREJŠE OD 60 LET	GOSPODINJSTEV	ČISTIH KMEČ. GOSPODINJSTEV
344	73	16	4,7	21,9

RAZČLENITEV ANKETIRANIH GOSPODINJSTEV PO TIPU

SKUPNO ŠTEV GOSPODINJSTEV	ČISTA KMEČKA GOSPODINJSTVA	%	MEŠANA GOSPODINJST.	%	NEKMEČKA GOSPODINJSTVA	%
341	73	21,4	204	59,8	64	18,8

Struktura gospodinjstev

Na raziskanem področju je od 2.412 gospodinjstev 593 ali 24,6% kmečkih gospodinjstev, 938 ali 38,9% delavsko-kmečkih gospodinjstev, in 881 ali 36,5% nekmečkih gospodinjstev.

Na agrarnem gospodarsko sestalem področju je od 1.063 gospodinjstev 424 ali 39,9% kmečkih gospodinjstev, 398 ali 37,4% delavsko-kmečkih in 241 ali 22,7% nekmečkih gospodinjstev.

Na gospodarsko prehodnem področju je od 341 gospodinjstev 73 ali 21,4% kmečkih, 204 ali 59,8% delavsko-kmečkih in 64 ali 18,8% nekmečkih gospodinjstev.

Na gospodarsko razvitem področju je od 1.008 gospodinjstev le 96 ali 9,5% kmečkih, 336 ali 33,4% delavsko-kmečkih in 576 ali 57,1% nekmečkih gospodinjstev.

Ta struktura gospodinjstev nam kaže, da je na razvitih področjih še zaključen proces prehajanja iz kmečkih v delavsko-kmečka gospodinjstva in da je prehajanje iz delavsko-kmečkih v nekmečka gospodinjstva še doseglo visoke stopnje.

Na gospodarsko prehodnem področju je proces preobrasbe kmečkih gospodinjstev v delavsko-kmečka dosegel še visoke stopnje, ni pa še znakov intenzivnejše preobrasbe iz delavsko-kmečkih v nekmečka gospodinjstva.

V gospodarsko sestalem agrarnem področju je med gospodinjstvi še največ kmečkih, vendar so skoraj s enakim deležem zastopana še tudi delavsko-kmečka gospodinjstva, nekmečkih gospodinjstev pa je v gospodarsko nerazvitem področju celo nekoliko večji odstotek kot na prehodnem področju.

Opisana struktura gospodinjstev kaže, da je v razvitih območjih raskroj kmečkih gospodinjstev dosegel že skoraj zaključno fazo, v gospodarsko prehodnih in agrarnih področjih je odstotek kmečkih gospodinjstev sicer večji od odstotka kot je le-ta na gospodarsko razvitem področju. Sorazmerno velik odstotek delavsko-kmečkih pa tudi nekmečkih gospodinjstev na agrarnih in gospodarsko prehodnih področjih je posledica odhajanja kmečke delovne sile na sezonska dela v inozemstvo. Zato so taka gospodinjstva, v kolikor je v inozemstvu samo del članov, delavsko-kmečka, v kolikor je pa v inozemstvu vsa odrasla delovna sila, pa nekmečka. Ker je ta delovna sila statistično registrirana kotčasno odsotna, je zato v registru stalno naseljenega prebivalstva šteta kot kmečka delovna sila.

Razmerje med aktivnim kmečkim in nekmečkim prebivalstvom

V vseh preučenihi naseljih je od skupnega števila 5.246 aktivnih prebivalcev dobra polovica ali 53,5% aktivnih kmetov. Na gospodarsko razvitem področju znaša delež aktivnih kmetov od skupnega števila 2.122 aktivnih prebivalcev 36,7%. Na gospodarsko prehodnem področju je le-toh od 893 aktivnih prebivalcev 57%, na gospodarsko nerazvitem področju pa je med 2.231 aktivnimi prebivalci 68,1% aktivnih kmetov. /Kartogram 1/

STAROSTNA STRUKTURA AKTIVNEGA PREBIVALSTVA IN DELEŽ AKTIVNIH KMETOV LETA 1969

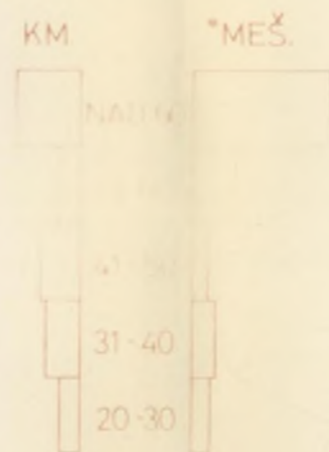
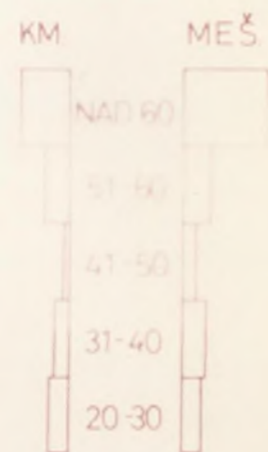
0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 1100 1200 PREB

AKTIVNO PREBIVALSTVO SKUPNO

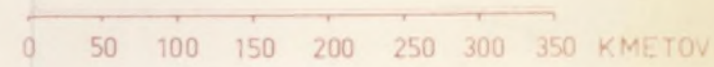
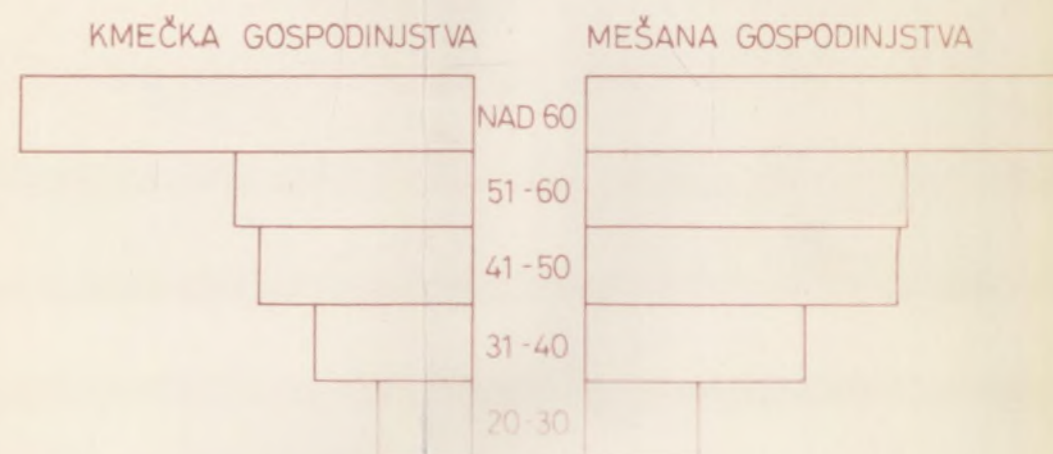
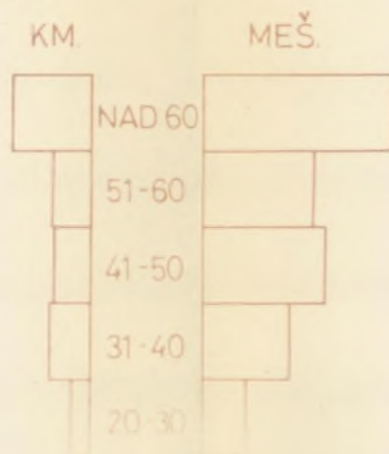
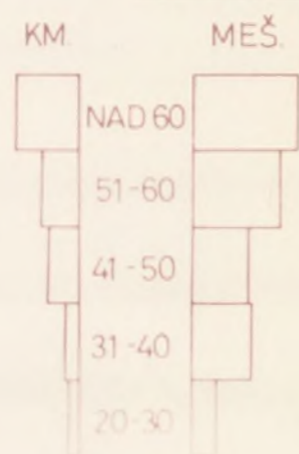
AKTIVNO KMEČKO PREBIVALSTVO

STAROSTNA STRUKTURA AKTIVNIH KMETOV V KMEČKIH IN MEŠANIH GOSPODINJSTVIH L. 1969

M O Š K I

Ž E N S K E

Razmerje med številom aktivnega prebivalstva, ki živi v kmečkih in delavsko-kmečkih gospodinjstvih

Od vseh 2.809 anketiranih aktivnih kmetov živi nekaj več kot polovica ali 1.414 v kmečkih gospodinjstvih, nekaj manj kot polovica pa v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. V proučenih naseljih gospodarsko razvitih področij živi od skupnega števila 780 aktivnih kmetov le dobra tretjina v kmečkih in dve tretjini v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Na gospodarsko prehodnem področju je odstotek med številom aktivnih kmetov, ki žive v kmečkih gospodinjstvih, nekoliko višji kot v gospodarsko razvitih področjih in znaša le nekaj več kot 35%. Deloš aktivnih kmetov, ki žive v delavsko-kmečkih gospodinjstvih pa je nekoliko nižji od dveh tretjin. V proučenih naseljih nerazvitih področij živi od 1.520 aktivnih kmetov 64% v kmečkih in 36% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

Od 1.079 vseh anketiranih moških aktivnih kmetov živi 60% v kmečkih, dobrih 40% pa v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od skupnega števila 271 moških aktivnih kmetov gospodarsko razvitega območja živi 44% v kmečkih, 56% pa v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od skupnega števila 192 moških aktivnih kmetov na gospodarsko prehodnem področju pa jih živi 40% v kmečkih in 60% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

Od skupnega števila 616 moških aktivnih kmetov na agrarno nerazvitih področjih jih živi 72% v kmečkih in 28% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

Od skupnega števila 1.750 aktivnih kmetovalk v proučenih naseljih jih živi 45% v kmečkih in 55% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od 509 aktivnih kmetovalk v naseljih gospodarsko razvitih področij jih živi 28% v kmečkih gospodinjstvih in 72% v de-

lavsko-kmečkih gospodinjstvih. V naseljih gospodarsko prehodnih področij živi od 517 aktivnih kmetovalk ena tretjina v kmečkih gospodinjstvih in dve tretjini v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. V naseljih gospodarsko sestavljenih področij pa živi od 904 kmetovalk 53% aktivnih kmetovalk v kmečkih in 42% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

Med aktivnim kmečkim prebivalstvom vseh preučanih naselij je le 36% moških in 62% žensk. Med aktivnimi kmeti gospodarsko razvitega področja je 35% moških in 69% žensk. Na gospodarsko prehodnem področju je med aktivnimi kmeti 38% moških in 62% žensk. Na gospodarsko nerazvitem področju pa je med aktivnimi kmeti 40% moških in 60% žensk.

Struktura aktivnega prebivalstva glede na delež kmetov med aktivnimi prebivalci in razmerje med aktivnimi kmeti in kmetovalkami, ter glede na razmerje med številom aktivnega kmečkega prebivalstva odnosno kmetov ali kmetovalk, ki žive v kmečkih ali delavsko-kmečkih gospodinjstvih, nam natančno ilustrira razlike v kvaliteti kmečke delovne sile med razvitimi, nerazvitimi in gospodarsko prehodnimi področji.

Za gospodarsko razvita področja je značilno, da je med aktivnimi prebivalci podeželskih naselij le dobra tretjina kmetov. Med njimi je le dobra tretjina moških. Od skupnega števila aktivnih kmetov jih živi v kmečkih gospodinjstvih le ena tretjina. Med aktivnimi kmeti /moškimi/ živi dobra dve petini v kmečkih gospodinjstvih. Od skupnega števila aktivnih kmetovalk pa žive v kmečkih gospodinjstvih le slabe tri desetine kmetovalk.

V naseljih gospodarsko prehodnih območij je med aktivnimi prebivalci skoraj šest desetina kmetov; med njimi je skoraj štiri desetine moških in dobrih šest desetina žensk. V kmečkih gospo-

dinjstvih živi dobra tretjina aktivnih kmetov. Od aktivnih moških jih živi v kmečkih gospodinjstvih skoraj štiri desetine, od aktivnih žensk pa le tri desetine.

V raziskanih naseljih nerazvitih območij je med aktivnimi prebivalci skoraj sedem desetina kmetov. Med njimi je ena desetina moških. Aktivni kmetje žive večinoma v kmečkih gospodinjstvih; od aktivnih moških živi v kmečkih gospodinjstvih le dobrih sedem desetina, od aktivnih žensk pa slabih šest desetina.

Razlike med gospodarsko razvitimi in nerazvitimi ter gospodarsko prehodnimi področji so očitne v strukturi aktivnega prebivalstva. Za gospodarsko razvita področja je karakteristično, da imajo dobro tretjino, nerazvita dobri dve tretjini, gospodarsko prehodna področja pa imajo dobro polovico kmetov med aktivnimi prebivalci. Od aktivne kmečke delovne sile gospodarsko razvitih in gospodarsko prehodnih področij živi večina tako moške kot ženske kmečke delovne sile v delavsko-kmečkih gospodinjstvih, v naseljih gospodarsko nerazvitih področij pa živi večina kmečke delovne sile obeh spolov v kmečkih gospodinjstvih.

Za vse tri tipe področij je skupno, da je med aktivnimi kmečkimi prebivalci več ženske delovne sile, vendar pa je delež te v tipu gospodarsko razvitih področij in v gospodarsko prehodnem tipu področij višji kot v tipu gospodarsko nerazvitih področij.

Starostna struktura aktivnega prebivalstva in posebej kmečkega prebivalstva

Za ugotavljanje števila aktivne kmečke delovne sile je v pogojih tako razkrojene agrarne strukture prebivalstva kot je v Sloveniji sele pomenba poznavanje starostne strukture aktivnega nekmečkega in kmečkega prebivalstva skupaj in ločene po spolu. Upoštevati moramo, da je med aktivno kmečko delovno silo statistično uvrščena tudi tista aktivna kmečka delovna sila, ki je starejša od 60 let. Torej med aktivne kmečke delavce vključujemo tudi delavce tiste starosti, ki so med nekmečkim prebivalstvom že večinoma upokojeanci.

Od skupnega števila v anketo vključenih 5.246 nad 20 let starih aktivnih prebivalcev /skupaj kmečkih in nekmečkih/, je več kot 60 let starih 24%, od 20-30 let je starih 21%, od 31-40 let pa je starih 20%. Med 2.809 nad 20 let starimi aktivnimi kmeti pa je 39% starih nad 60 let in le 9% je starih od 20-30 let, 14% pa je starih od 30-40 let.

Na gospodarsko razvitem področju je med 2.122 aktivnimi prebivalci, starimi nad 20 let, starih nad 60 let 18%, od 20-30 let starih je 26%, od 30-40 let pa je starih 24%. Med 730 anketiranimi aktivnimi kmeti je 40% starih nad 60 let; od 20-30 let je starih le 8%, od 31-40 let pa je starih 16%.

Med 895 aktivnimi prebivalci takozvanega gospodarsko prehodnega ozemlja je starih nad 60 let 25%, od 21-30 let je starih 21%, od 30-40 let pa je starih 19%. Med 509 aktivnimi kmeti je 40% starih nad 60 let, 9% je starih od 20-30 let, 14% pa je starih od 31-40 let.

Med 2.231 aktivnimi prebivalci gospodarsko zaostalih področij,

ki smo jih zajeli v anketo, je 29% starih nad 60 let, 17% je starih od 20-30 let in 18% pa od 51-60 let. Med 1.520 aktivnimi kmeti je 39% starih nad 60 let, 9% je starih od 20-30 let in 13% je starih od 51-60 let.

Te analize primerjave starostne strukture aktivnega prebivalstva in ločeno aktivnega kmečkega prebivalstva kažejo, da je ne glede na gospodarsko razvitost področij skoraj dve petini aktivnega kmečkega prebivalstva, starega nad 60 let in da je med aktivnimi kmeti delež tistih, ki so stari od 20-30 let, nižji od 10%. Nadalje je očitno, da je delež aktivnih kmetov, ki so stari od 20-40 let, velike nižji od deleža tistih, ki so stari od 40-60 let. Da je beg iz kmečkega poklica med prirodnim prirastkom kmečkega prebivalstva v zadnjem desetletju intenzivnejši kot je bil v preteklih desetletjih, nam pove tudi odstotek aktivnega kmečkega prebivalstva, starega od 20-30 let. Razlika med deležem aktivnega kmečkega prebivalstva, ki je stare od 20-30 let in od 51-60 let, je velike večja kot pa razlika med deležem aktivnih kmetov, ki so stari od 51-60 let, in deležem aktivnih kmetov, ki so stari od 41-50 in 51-60 let.

Starostna struktura aktivnih kmetov in kmetovalek

V starostni strukturi aktivnega kmečkega prebivalstva je za ugotavljanje števila in kvalitete delovne sile karakteristična primerjava starostne strukture moške in ženske aktivne kmečke delovne sile.

Od skupnega števila 1.079 aktivne moške kmečke delovne sile preučeni naselij je starih nad 60 let 44%, od 20-30 let 11%,

od 31-40 let pa 13%. Od 1.730 aktivne ženske kmečke delovne sile, ki smo jo zajeli v preučevanje, je 36% stare nad 60 let, 8% od 20-30 let in 15% od 31-40 let.

Na gospodarsko razvitih področjih je med 271 moškimi aktivnimi kmeti kar 49% starih nad 60 let, 9% je starih od 20-30 let, 14% pa od 31-40 let. Med 509 aktivnimi kmetovalkami gospodarsko razvitih področij, ki so bile zajete v anketi, je 55% starih nad 60 let, 8% je starih od 20-30 let, 17% pa je starih od 31-40 let.

Med 192 moškimi aktivnimi kmeti gospodarsko prehodnih področij je 46% starih nad 60 let, 14% je starih od 20-30 let, 13% pa je starih od 31-40 let.

Med aktivnimi kmetovalkami gospodarsko prehodnega osenlja je 33% starih nad 60 let, 7% je starih od 20-30 let in 15% je starih od 31-40 let.

Med 616 moškimi aktivnimi kmeti, ki so bili anketirani na gospodarsko nerazvitih področjih, je 42% starih nad 60 let, 11% je starih od 20-30 let in 13% pa od 31-40 let. Med 904 aktivnimi kmetovalkami tega področja je 37% starih nad 60 let, 8% je starih od 20-30 let in 13% je starih od 31-40 let.

Primerjava starostne strukture aktivne kmečke delovne sile obeh spolov med gospodarsko razvitimi, nerazvitimi ter gospodarsko prehodnimi področji, kaže, da je med moškimi delež nad 60 let starih večji kot med ženskami. Med aktivnimi kmetovalkami je delež tistih, ki so stare od 20-30 let, nižji od deleža aktivnih kmetov te starosti. Prav tako je razlika med deležem aktivnih kmetovalk, ki so stare od 20-30 let, veliko nižji od deleža kmetovalk, ki so stare od 31-40 let, kot je ta razlika v istih starostnih skupinah pri moškem aktivnem kmečkem prebi-

valstvu. To kaže na eni strani, da se aktivna moška kmečka delovna sila še dalj časa in sate hitreje stara od ženske aktivne kmečke delovne sile in da se v sedanjem času prirodni prirastek aktivne kmečke ženske delovne sile intenzivneje isseljuje kot pa aktivna moška kmečka delovna sila. Večanje odliva prirodnega prirastka aktivne kmečke ženske delovne sile kot moremo to slediti pri aktivnih moških kmetih v sedanjih letih še dobiva tak obseg, da ogroža prirodno rast kmečkega prebivalstva na sploh, zato bo potrebno tem problemom posvetiti posebno pozornost.

Kmečka gospodinjstva s ostalimi člani in neporočenimi moškimi

Zaradi hitrega ostarevanja aktivnega kmečkega prebivalstva ter odseljevanja prirodnega prirastka kmečkega prebivalstva, kar traja na slovenskem podeželju še dobri dve desetletji, se med kmečkimi gospodinjstvi vse hitreje veča število takih gospodinjstev, ki imajo vse člane starejše od 60 let in zato taka gospodinjstva lahko imenujemo kmečka gospodinjstva s ostarelim prebivalstvom.

Od 593 v anketo vključenih kmečkih gospodinjstev so našli 101 ali 17% kmečkih gospodinjstev s ostarelimi člani. Na gospodarsko razvitem področju je med 96 kmečkimi gospodinjstvi 8 ali 8% kmečkih gospodinjstev s ostarelimi člani, na gospodarsko prehodnih področjih je med 73 kmečkimi gospodinjstvi 16 ali 21,9% kmečkih gospodinjstev s ostarelimi člani. Na gospodarsko nerazvitih področjih pa je med 424 kmečkimi gospodinjstvi 77 ali 18,2% kmečkih gospodinjstev s ostarelimi člani.

Ker je v sednjih letih odtekanje prirodnega prirastka ženske

kmečke delovne sile intenzivnejše od odtekanja prirodnega prirastka moške kmečke delovne sile, se na kmečkih gospodarstvih slovenskega podeželja oblikuje tip gospodinjstva, ki ima mlajšo, toda neporočeno moško delovno silo. Na celotnem raziskanem področju je med vsemi 593 anketiranimi kmečkimi gospodinjstvi kar 127 ali 21% takih gospodinjstev, ki imajo aktivno, toda neporočeno moško delovno silo /stare od 20-60 let/. Na gospodarsko razvitih področjih je od 96 kmečkih gospodinjstev takih 23 ali 24%, na gospodarsko prehodnih področjih je od 73 kmečkih gospodinjstev 21 ali 28,8%, na gospodarsko nerazvitih področjih pa je med 424 kmečkimi gospodinjstvi 83 ali 19,6% gospodinjstev s neporočenimi aktivnimi moškimi.

Velik delež kmečkih gospodinjstev s osterelimi člani in kmečkih gospodinjstev s neporočenimi aktivnimi moškimi, starimi od 20-60 let, je prav gotovo eden od najbolj otipljivih znakov visoke stopnje raskroja agrarne demografske strukture.

Med vsemi v anketo zajetimi kmečkimi gospodinjstvi spada v ta dva tipa skupaj 38% kmečkih gospodinjstev, na gospodarsko razvitih področjih 32%, med kmečkimi gospodinjstvi gospodarsko prehodnih področij 50%, na gospodarsko nerazvitih področjih pa je med kmečkimi gospodinjstvi 33% gospodinjstev s osterelimi člani in neporočenimi moškimi. /Glej tabele I., II., III. in IV./

Ugotavljanje dejanskega števila aktivne kmečke delovne sile po občinah Slovenije

Uvod

Za ugotovitev dejanskega števila aktivne kmečke delovne sile raspolagamo v Sloveniji po občinah le s podatki o skupnem številu kmečkega prebivalstva za leto 1969. Ne raspolagamo pa s podatki o aktivnem kmečkem prebivalstvu po spolu in po starosti. Nimamo pa tudi statističnih podatkov o številu aktivne kmečke delovne sile po tipu gospodinjstev, to je kmečkih in delavsko-kmečkih. Dosedanji poskusi ugotavljanja stopaje agrarne prenaseljenosti in dejanskih viškov kmečke delovne sile so bili zasnovani na globalnih statističnih podatkih o kmečki delovni sili in niso bili razčlenjeni po spolu, starosti in po tipu gospodinjstev. To se pravi, da v dosedanjih analizah pri ugotavljanju aktivne kmečke delovne sile, ni bila izločena ostarela kmečka delovna sila, ki je starejša od 66 let. Ženska kmečka delovna sila, ki opravlja poleg kmečkega dela tudi delo v gospodinjstvu, pa je bila vračunana kot polna delovna moč v kmetijski proizvodnji. Prav tako je bila med aktivno kmečko delovno silo v veliki meri evidentirana tudi tista kmečka delovna sila, ki je bila na sedanjem sezonskem delu v inozemstvu. Med polne kmečke delovne moč je bila šteta tudi delovna sila v obmejnih občinah, ki se redno občasnje kot neprijavljena delovna sila zaposluje v obmejnih krajih sosednjih držav.

Taki izračuni o številu aktivne kmečke delovne sile so nam dali pretirano visoko število aktivne kmečke delovne sile v Sloveniji in nas tako zavajali k občutku viška aktivne kmečke delovne sile. To nas je vodilo k napačnemu programiranju potrebnih delovnih mest v nekmečkih dejavnostih v Sloveniji kot celoti ali

v njenih posameznih delih.

V tako razslojeni strukturi agrarnega prebivalstva tudi ne moremo prezreti dejstva, da je aktivna kmečka delovna sila, ki živi v delavsko-kmečkih gospodinjstvih, labilna in je še v veliki meri na prehodu v nekmečke poklice, ter zato tudi njena vrednost v agrarni produkciji ni enaka vrednosti aktivne kmečke delovne sile iz kmečkih gospodinjstev, zato ne moremo s njo tako kot s aktivno kmečko delovno silo, ki živi v kmečkih gospodinjstvih, računati v prihodnosti.

Tudi pri našem ugotavljanju števila aktivne kmečke delovne sile po podatkih za leto 1969 ne moremo upoštevati vseh navedenih elementov, po katerih se diferencira vrednost aktivne kmečke delovne sile. Naša analiza aktivne kmečke delovne sile, ki smo jo opravili po sondah v treh, po gospodarskih razmerah različnih tipih področij Slovenije /v gospodarsko razvitih, gospodarsko prehodnih in gospodarsko nerazvitih področjih - glej str. 9-21/, v kateri smo razčlenili aktivno kmečko prebivalstvo po spolu, starosti in po tipih gospodinjstev, nam daje osnovo za ugotavljanje aktivne kmečke delovne sile v letu 1969. Nimamo pa nobene osnove za ugotavljanje števila aktivne kmečke delovne sile, ki je registrirana kot sezonska delovna sila v inozemstvu, in tudi ne za tiste delovne sile obmejnih občin Slovenije, ki je na občasnem delu v obmejnih krajih sosednjih držav. Po rezultatih naših lokalnih študij pa moremo ceniti, da število te vrste aktivne kmečke delovne sile dosega vsaj 10.000.

Pri izračunih števila aktivnega kmečkega prebivalstva po občinah Slovenije smo upoštevali odstotek aktivnega kmečkega prebivalstva, ki je starejše od 60 let, ter odstotek aktivnega kmečkega prebivalstva, ki živi v kmečkih in delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

V Sloveniji je bilo po podatkih registra prebivalstva leta 1969 414.562 kmečkega prebivalstva. Če računamo, da je bilo med kmečkim prebivalstvom leta 1965 59,3% aktivnih kmetov in ta odstotek upoštevamo za razmerje med aktivnim kmečkim in vsdrževanim prebivalstvom leta 1969, lahko računamo, da je bilo leta 1969 246.007 aktivnih kmetov. Ker smo našli med anketiranimi kmečkimi prebivalci leta 1969 39,2% starih nad 60 let, in če od 246.007 aktivnih kmetov odštejemo 96.316 aktivnih kmetov, starih nad 60 let, ugotovimo, da je bilo v Sloveniji leta 1969 med 414.562 kmečkimi prebivalci 149.691 aktivnih kmetov, starih od 20-60 let.

Od tega števila je živelo v kmečkih gospodinjstvih 71.476 ali 47,7%, v delavsko-kmečkih gospodinjstvih pa 78.215 ali 52,3% aktivnih kmetov. Med aktivnimi kmeti je 52.585 ali 35,1% moških in 97.106 ali 64,9% žensk. Od aktivne moške kmečke delovne sile je živelo 32.264 ali 61,4% v kmečkih, 20.321 ali 38,6% pa v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od aktivne ženske kmečke delovne sile je živelo 39.212 ali 40,4% v kmečkih in 57.894 ali 59,6% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

Razmerje med številom aktivne kmečke delovne sile, ki živi v kmečkih in v delavsko-kmečkih gospodinjstvih skupaj in ločeno po spolu, se razlikuje po skupinah občin, ki imajo do 20%, od 20% - 40% in nad 40% aktivnega kmečkega prebivalstva.

Pri občinah, ki so imele leta 1969 več kot 40% aktivnega kmečkega prebivalstva, smo pri izračunih števila aktivne kmečke delovne sile izločili število aktivne kmečke delovne sile, starejše od 60 let, v takem odstotku kot smo ga ugotovili za gospodarske nerazvite področja. Pri občinah, ki so imele leta 1969 od 20% - 40% aktivnega kmečkega prebivalstva, smo izločili število aktivne kmečke delovne sile, starejše od 60 let v takem odstotku kot smo ga ugotovili za takozvana gospodarsko

prehodna področja Slovenije. Pri občinah, ki so imele leta 1969 manj kot 20% aktivnega kmečkega prebivalstva, smo pa izločili število aktivne kmečke delovne sile, starejše od 60 let, v takem odstotku kot smo ga z anketiranjem ugotovili za gospodarsko razvita področja.

Od skupnega števila 149.691 aktivnih kmetov, starih od 20-60 let, živi v 12 občinah, ki imajo več kot 40% kmečkega prebivalstva, 68.345 aktivnih kmetov, v 23 občinah, ki imajo od 20% - 40% kmečkega prebivalstva živi 55.012 aktivnih kmetov, v 25 občinah Slovenije, ki imajo manj kot 20% kmečkega prebivalstva, pa živi le 26.334 aktivnih kmetov.

Po naših ocenah so po teh tipih občin tudi velike razlike v razmerjih števila aktivne moške in ženske delovne sile, ki živi v kmečkih in delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

V 25 občinah, ki so imele leta 1969 manj kot 20% kmečkega prebivalstva, je med 26.334 aktivnimi kmeti 7.797 ali 29,6% moških in 18.537 ali 70,4% žensk. V kmečkih gospodinjstvih živi v tej skupini občin 9.378 ali 35,6% aktivnih kmetov, v delavsko-kmečkih gospodinjstvih pa 16.956 ali 64,4%. Od 7.797 moških aktivnih kmetov živi v kmečkih gospodinjstvih 4.281 ali 54,9%, 3.516 ali 45,1% pa živi v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od 18.537 aktivnih kmetovalek živi 5.097 ali 27,5% v kmečkih in 13.440 ali 72,5% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

V 23 občinah, ki so imele leta 1969 od 20% - 40% kmečkega prebivalstva, je bilo med 55.012 aktivnimi kmeti 18.458 ali 33,6% moških in 36.554 ali 66,4% žensk. V kmečkih gospodinjstvih je živele 18.639 ali 33,9%, v delavsko-kmečkih pa 36.373 ali 66,1% kmečke delovne sile. Od 18.458 moških aktivnih kmetov je živele v kmečkih gospodinjstvih 7.810 ali 42,3% in 10.648 ali 57,7% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od 36.554 aktivnih kmetovalek

je živele 10.829 ali 29,6% v kmečkih, 25.725 ali 70,4% pa v delavsko-kmečkih gospodinjstvih.

V 12 občinah, ki so imele leta 1969 več kot 40% kmečkoga prebivalstva, je bilo med 68.345 aktivnimi kmeti 26.330 ali 38,6% moških in 42.015 ali 61,4% žensk. Od aktivnih kmetov je živele 43.459 ali 63,6% v kmečkih, 24.886 ali 36,4% pa v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od 26.330 moških aktivnih kmetov je živele 20.173 ali 76,6% v kmečkih in 6.157 ali 23,4% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. Od 42.015 aktivnih kmetovalek je živele 23.286 ali 55,4% v kmečkih in 18.729 ali 44,6% v delavsko-kmečkih gospodinjstvih. /Tabela V./

Skupna potesa za vse občine ne glede na delež kmečkoga prebivalstva je, da imajo med aktivnimi kmečkimi prebivalci veliko manj moških kot žensk. V ostalih potezah strukture kmečkoga prebivalstva se pa med skupinami občin večje razlike.

Od skupnega števila kmečkoga prebivalstva je po naših ocenah v občinah, ki imajo manj kot 40% kmečkoga prebivalstva, dve tretjini aktivnih kmetov, ki žive v delavsko-kmečkih gospodinjstvih, v občinah, ki imajo več kot 40% kmečkoga prebivalstva, pa dve tretjini aktivnih kmetov živi v kmečkih gospodinjstvih.

Od moških aktivnih kmetov živi v občinah s več kot 40% kmečkoga prebivalstva tri četrtine aktivnih kmetov v kmečkih gospodinjstvih, v občinah, ki imajo 20% - 40% kmečkoga prebivalstva, živi v kmečkih gospodinjstvih le dobrih 40% aktivnih kmetov, v občinah, ki imajo manj kot 20%, pa živi v kmečkih gospodinjstvih več kot polovica aktivnih kmetov.

Od skupnega števila kmetovalek v občinah s več kot 40% kmečkoga prebivalstva živi v kmečkih gospodinjstvih nekaj več kot polovica, v občinah s manj kot 40% kmečkih prebivalcev pa jih živi manj kot 30%.

Med kmečke delovne sile je najbolj stabilna moška delovna sila, ki živi v kmečkih gospodinjstvih. Le-te je bilo leta 1969 po naši oceni med 149.691 aktivnimi kmeti le 32.264. Med njimi je bilo starih od 20-40 let 14.648. To je opozorilo kritičnega stanja za aktivno kmečko delovno silo v Sloveniji.

Obseg zasebnih kmetijskih površin v ha na 1 delovno moč po občinah Slovenije

S poklicnim preslojevanjem kmečkega prebivalstva in odtokanja prirodnega prirastka kmečkega prebivalstva v nekmečke poklice se je močno zmanjšala stopnja agrarne naseljenosti Slovenije. V nekaterih področjih se je ta stopnja že znižala pod kritično mejo in to do take mere, da kmečko prebivalstvo ne more več v celoti obdelovati kmetijskih površin. Razredčeno število aktivnega kmečkega prebivalstva ne more obvladovati po vaškem senljivejšu razmetanih kmetijskih parcel posameznih kmetij, ki leže stran od doma. Najhna velikost kmečkih parcel je tudi zavira za smotrne strojne kmetijske obdelave. Za oceno stopnje agrarne naseljenosti nam je služil izračun obsega zasebnih kmetijskih površin na eno kmečko delovno moč. Ta izračun smo opravili za Slovenijo kot celoto in po občinah za leto 1969 na dva načina.

Po prvem načinu smo upoštevali za polno kmečko delovno moč vse moške v starosti od 20-60 let, ženske delovne sile iste starosti pa le kot polovično; po drugem izračunu smo upoštevali za kmečko delovno silo vse moške in ženske aktivne kmete v starosti od 20-60 let kot polno delovno silo.

Računati moramo, da statistično registrirana aktivna kmečka

Ženska delovna sila dela v kmetijstvu le polovico svojega delovnega časa, ostali čas pa porabi za gospodinjstvo. Zato računamo, da smo imeli v Sloveniji leta 1969 vsega skupaj le 2.133 delovnih moči v kmetijstvu. Če pa upoštevamo kmetovalke kot polne delovne moči v kmetijstvu, znaša število aktivne delovne sile v kmetijstvu 149.691.

Po prvem izračunu pride v Sloveniji na eno delovno moč 7,5 ha zemlje, po drugem izračunu pa 5,1 ha. V občinah, ki imajo več kot 40% kmečkega prebivalstva, pride po prvi varianti na eno kmečko delovno moč 4,4 ha, po drugi pa 3,1 ha zasebne kmetijske zemlje. V občinah, ki imajo 20% - 40% kmečkega prebivalstva, pride na eno kmečko delovno moč po prvem izračunu 9,8 ha zemlje, po drugem pa 6,5 ha. V občinah, ki imajo do 20% kmečkega prebivalstva, pride na eno kmečko delovno moč po prvem izračunu 11,5 ha zasebne kmetijske zemlje, po drugem pa 7,5 ha zasebne kmetijske zemlje.

Po izračunih števila kmečkih delovnih moči po občinah je sorazmerno velike število takih občin, kjer pride po prvem izračunu na 1 kmečko delovno moč več kot 20 ha kmetijske zemlje. Tako npr. v občinah Cerkljica, Jesenice, Ilirska Bistrica, Radovljica, Trbovlje, Tržič in Vrhnika. Po drugem načinu izračuna, kjer je računana ženska delovna sila kot polna delovna moč, pa pride po več kot 20 ha kmetijske zemlje na eno delovno moč le v občinah Jesenice in Tržič.

Od 12 občin, ki so imele leta 1969 več kot 40% kmečkega prebivalstva, je prišlo po manj kot 5 ha kmetijskih površin na eno kmečko delovno moč, izračunano po prvi varianti, v 8 občinah, po izračunu kmečkih delovnih moči po drugi varianti, pa v 10 občinah.

V 23 občinah s 20% - 40% kmečkega prebivalstva pa ni prišlo

na eno kmečko delovno moč v letu 1969 po prvem izračunu kmečkih delovnih moči manj kot 5 ha zemlje v nobeni občini, po drugem izračunu kmečkih delovnih moči pa v 6 občinah.

V občinah z manj kot 20% kmečkega prebivalstva pa je prišlo leta 1969 po prvem izračunu kmečkih delovnih moči na eno kmečko delovno moč manj kot 5 ha kmetijske zemlje le v eni občini, po drugem izračunu kmečkih delovnih moči pa v dveh občinah /Tabela III./.

Slovenija se je zdiferencirala po obsegu kmetijske zemlje na eno kmečko delovno moč v štiri tipe več ali manj sklenjenih con: v cono, kjer pride na eno aktivno kmečko delovno moč zasebnega sektorja /vštete je aktivno kmečko prebivalstvo, staro od 20-60 let - ženske so upoštevane le kot polovična delovna moč/ do 5 ha, od 5 ha - 10 ha, od 10 ha - 20 ha in nad 20 ha zasebne kmetijske zemlje. /Tabela VI./

V občinah severovzhodnega subpanonskega območja Slovenije, v Murski Soboti, Lendavi, Gornji Radgoni, Ljutomeru, Ormožu, Lenartu, Ptujju in Šmarju pri Jelšah pride na eno delovno moč do 5 ha zasebne kmetijske zemlje. Te občine oddajajo največ delovne sile na sezonska dela v inozemstvo, zato bi, v kolikor bi odšteli število kmečke delovne sile, ki je dejansko na sezonskem delu, bil obseg kmetijske zemlje tudi tu znatno večji. Nadpovprečno, nad 20 ha zasebne kmetijske zemlje, pride na eno delovno moč v občinah alpske Slovenije: Jesenice, Trbiš in Radovljica, ter v občinah Notranjskega krasa: Vrhnika, Cerkljica in Ilirska Bistrica. To je v občinah, kjer je med kmetijskimi površinami veliko pašnikov, industrija in drugi nekmetijski poklici pa so odtegnili večino kmečke delovne sile iz kmečkoga poklica. V vseh občinah Primorske razen Pirana, ki so bile po drugi svetovni vojni priključene Jugoslaviji, pa pride na eno kmečko delovno moč od 10 ha - 20 ha zasebne kmetijske zemlje.

OCENA ZASEBNIH KMETIJSKIH POVRŠIN NA ENO DELOVNO MOČ V OBČINAH SR SLOVENIJE, IZRAŽENO V HA, TABELA VI

OBČINE	Obseg zasebnih kmetijskih površin v ha	Št.del.moči v kmetij. v starosti 20-60 let; ženske so računane kot polovična del. moč	Št.del.moči v kmet. v star. 20-60 let; ženske so računane kot cela del. moč	Obseg zas. kmet. površin na eno del. moč v ha; ženske so računane kot polovična del. moč	Obseg zas. kmet. površin na eno delov. moč v ha; ženske so računane kot cela delovna moč
		a	b	a ₁	b ₁
	1	2	3	4	5
I. občine z nad 40% kmečk. prebiv.					
1. Črnomelj	17151	1495	2158	11,5	7,9
2. Goraja Radgona	10306	2601	3755	4,0	2,7
3. Lenart	11825	2946	4253	4,0	2,8
4. Lendava	16452	4496,5	6492	3,7	2,5
5. Ljutomer	10772	2748,5	3968	3,9	2,7
6. Metlika	6948	886,5	1280	7,8	5,4
7. Murska Sobota	43542	12228,5	17665	3,6	2,5
8. Ormož	11164	3139	4532	3,6	2,5
9. Ptuj	36331	9024,5	11585	4,0	3,1
10. Šmarje pri Celju	12540	2225,5	3213	5,6	3,9
11. Šmarje p. Jelšah	20876	4518,5	6523	4,6	3,2
12. Trebnje	12757	2023	2921	6,3	4,4
SKUPAJ I. SKUPINA	210664	48332,5	68345	4,4	3,1
II. občine z 20-40% kmečk. prebiv.					
1. Ajdovščina	14503	1027	1538	14,1	9,4
2. Brežice	14345	2332	3492	6,2	4,1
3. Cerknica	21742	886	1327	24,5	16,3
4. Dravograd	3538	465	696	7,6	5,1
5. Grosuplje	17633	2217	3320	8,0	5,3
6. Idrija	16056	1133,5	1697	14,2	9,5
7. Il. Bistrica	18840	925	1385	20,4	13,6
8. Krško	16719	2633	3943	6,3	4,2
9. Laško	8968	1146,5	1717	7,8	5,2
10. Litija	10669	1002,5	1501	10,6	7,1
11. Mozirje	12270	1250	1872	9,8	6,6
12. Nova Gorica	29801	2470,5	3700	12,1	8,1
13. Novo mesto	30355	4463,5	6684	6,8	4,5
14. Radlje ob Dravi	9030	1099	1646	8,2	5,5
15. Ribnica	10441	798,5	1196	13,1	8,7
16. Sevnica	11028	1509	2260	7,3	4,9
17. Sežana	27912	1527	2287	18,3	12,2
18. Slovenj Gradec	8508	1086	1627	7,8	5,2
19. Slov. Bistrica	14059	2343,5	3510	6,0	4,0
20. Slov. Konjice	8567	1400	2096	6,1	4,1
21. Škofja Loka	15691	1174	1758	13,4	8,9
22. Tolmin	24974	1607,5	2407	15,5	10,4
23. Žalec	14163	2239	3353	6,3	4,2
SKUPAJ II. SKUPINA	359821	36735	55012	9,8	6,5
III. občine z 0-20% kmečk. prebiv.					
1. Celje	10210	1161	1792	8,8	5,7
2. Hrastnik	2010	107,5	166	18,6	12,1
3. Izola	1551	114,5	177	13,5	8,8
4. Jesenice	4556	130,5	201	34,8	22,7
5. Kočevje	8705	504	778	17,3	11,2
6. Kranj	12002	1166,5	1800	10,3	6,7
7. Lj.-Bežigrad	1928	163,5	252	11,8	7,7
8. Lj.-Center	25	20	31	1,3	0,8
9. Lj.-Moste-Polje	5530	454,5	701	12,2	7,9
10. Lj.-Šiška	5197	328,5	507	15,8	10,3
11. Lj.-Vič-Rudnik	20730	1525,5	2354	13,6	8,8
12. Maribor	29289	4505,5	6952	6,5	4,2
13. Piran	2138	251,5	388	8,5	5,5
14. Radovljica	11782	585	903	20,1	13,0
15. Ravne na Koroškem	5894	403	622	14,6	9,5
16. Trbovlje	1600	79,5	123	20,3	13,0
17. Tržič	2137	50,5	78	42,7	27,4
18. Velenje	6230	672,5	1038	9,3	6,0
19. Vrhnika	5416	208,5	322	26,0	16,8
20. Zagorje ob Savi	4114	406,5	627	10,1	6,6
21. Domžale	9693	1054	1627	9,2	5,9
22. Kamnik	7633	707,5	1092	10,8	7,0
23. Koper	16427	1223	1887	13,4	8,7
24. Logatec	6553	439	677	14,9	9,7
25. Postojna	15045	803,5	1240	18,7	12,1
SKUPAJ III. SKUP.	196395	17065,5	26334	11,5	7,5
SR SLOVENIJA	766880	102133	149691	7,5	5,1

Toliko zasebne kmetijske senlje pride poprečno na eno kmečko delovno moč še v občinah Notranjskega kraša, Črnomelj, Kočevje, Ribnica in Logatec, v vseh ljubljanskih občinah, razen občine Ljubljana - Center, kjer kmetijstvo nima nobenega pomena, in v občinah gospodarsko razvite Gorenjske, v Škofji Loki, Kranju in Kamniku. Poleg teh pa še v občinah rudarskega Zasavja, Hrastnik, Zagorje ob Savi in v izrazito industrijski občini Ravne na Koroškem.

Od 5 - 10 ha zasebne kmetijske senlje na eno kmečko delovno moč imajo občine na območju Maribora, v dolini Drave, na območju Celjske kotline, v Celju, Žalcu, v Mozirju, v Velenju, v Saleški in Mislingski dolini in v Slovenj Gradcu, v občinah Slov. Bistrica in Slov. Konjice, med Celjem in Mariborom, v občinah predalpskega hribovja, Laško, Šentjur pri Celju in Sevnica, v občinah Spodnjega Posavja, Krško in Brežice, ter v občinah Dolnjskega kraša, Novo mesto, Trebnje, Grosuplje, ter vzhodnega dela Bele Krajine, s občino Metlika.

Če računamo, da vsako zasebno kmečko gospodarstvo sestavlja gospodar s gospodinja, pa tudi vsaj še po en odrasel član družine, ter da tak normalen družinski obrat ima dve in pol kmečki delovni moči, nam naša analiza pokaže, da bi, v kolikor bi aktivna kmečka delovna sila sestavljala samo kmečka gospodarstva, še sedaj v občinah severovzhodnega dela Slovenije morale razpolagati s 10 ha kmetijske senlje. V občinah Notranjskega kraša in alpske Slovenije, kjer pride na eno kmečko delovno moč še sedaj več kot 20 ha senlje, bi morale kmetije obsegi več kot 50 ha senlje. V občinah Primorske in Ljubljanske kotline, Notranjskega kraša in rudarskega Zasavja, bi morale še danes obsegi kmetije od 30-40 ha kmetijske senlje. V vseh ostalih področjih Dolnjskega kraša, Zasavskega hribovja, Savinjske, Saleške, Mislingske in Podravske doline bi pa kmetije morale obsegi od 15 do 25 ha kmetijske senlje.

V kolikor bi poskusili razporediti aktivne kmečke delovne sile po Sloveniji glede na prirodne pogoje za kmetijstvo, in pri tem upoštevali stopnjo tehnološkega razvoja v kmetijstvu, bi prav gotovo lahko ugotovili, da nam v Sloveniji za polno kmetijsko izkoriščanje zemlje še primanjkuje delovne sile. Deset hektarski agrarni maksimum in razdrobljena agrarna struktura postajata zavora nadaljnjega kmetijskega razvoja. /Karta I./

Zaključek

Aktivno kmečko prebivalstvo je v Sloveniji v veliki meri ostarelo. Delež aktivnih kmetov, starejših od 60 let, šteje 39,2% od vsega aktivnega kmečkega prebivalstva.

Med aktivnim kmečkim prebivalstvom, starih nad 20 let, je moških le 35,1%.

Med aktivnimi kmeti, starih od 20 do 60 let, je starih od 20 do 40 let, 43%, od 20 do 30 let, pa 19,1%.

Med aktivnimi kmetovalkami, starih od 20 do 60 let, je starih od 20 do 40 let, 35,2%, od 20 do 30 let pa le 12,6%.

Polevica aktivne kmečke delovne sile živi v delavsko-kmečkih, polovica pa v kmečkih gospodinjstvih.

V Sloveniji se našteje leta 1969 414.562 kmečkih prebivalcev. Po oceni razmerja med vzdrževanim in aktivnim kmečkim prebivalstvom v letu 1965, ki znaša 59,3% aktivnih in 40,7% vzdrževanih kmetov, lahko računamo v letu 1969 skupaj 206.007 aktivnih kme-

tov. Če odštejemo od tega števila 39,2% ali 96.316 ostarelih aktivnih kmetov, starejših od 60 let, lahko naštejemo v Sloveniji za to leto 149.691 aktivnih kmetov.

Če računamo aktivno žensko delovno silo v kmetijstvu kot polovično delovno moč, ki šteje 97.106 kmetovalk, lahko računamo v slovenskem kmetijstvu s 102.133 delovnimi močmi.

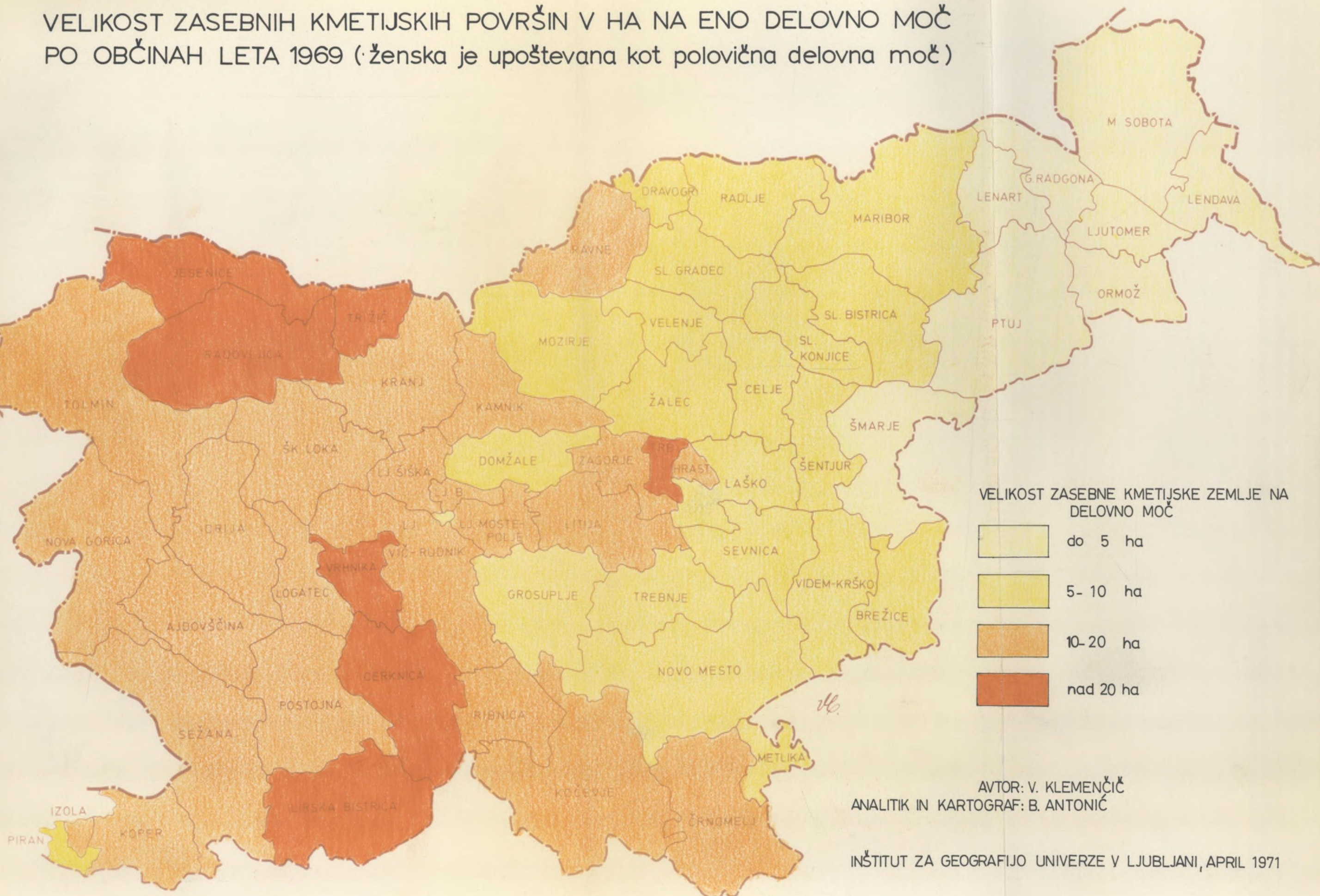
Med aktivnim kmečkim prebivalstvom je moških, ki so stari od 20 do 30 let in živijo v kmečkih gospodinjstvih, komaj slabih 6.000.

Če upoštevamo vse aktivne moške in žensko delovno silo, stare od 20 do 60 let, kot polno delovno moč, pride v Sloveniji na eno delovno moč v kmetijstvu povprečno 5,1 ha kmetijske zemlje. Če pa računamo žensko kmečko delovno silo kot polovično delovno moč v kmetijstvu, pa pride v Sloveniji na eno delovno moč povprečno 7,5 ha zemlje.

V velikem številu občin pride na eno kmečko delovno moč /upoštevana je ženska delovna sila v kmetijstvu kot polovična moč/ več kot 15 ha kmetijske zemlje.

Velik odstotek ostarelih aktivnih kmetov, velik odstotek žensk med aktivnim kmečkim prebivalstvom, sorazmerno nizek odstotek od 20 do 30 let starega aktivnega kmečkega prebivalstva in zlasti nizek odstotek kmetovalk te starosti ter velik odstotek aktivnega kmečkega prebivalstva, ki živi v delavsko-kmečkih gospodinjstvih in nizek odstotek aktivnega kmečkega prebivalstva, ki živi v kmečkih gospodinjstvih, so znaki skupaj z nizkim številom kmečkih delovnih moči velike demografske krize med kmečkim prebivalstvom. Demografska kriza med kmečkim prebivalstvom se bo izražala v nadaljnjem zelo pospešenem nižanju števila aktivnega kmečkega prebivalstva. V nekaterih po-

VELIKOST ZASEBNIH KMETIJSKIH POVRŠIN V HA NA ENO DELOVNO MOČ
PO OBCINAH LETA 1969 (ženska je upoštevana kot polovična delovna moč)

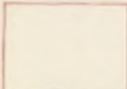

drožjih Slovenije je izumiranje kmečkega prebivalstva doseglo tako kritične stopaje, da še vpliva na izumiranje celotne kulturne pokrajine, in to v področjih, kjer so prirodni pogoji deni za rekreacijo mestnega prebivalstva odtosno v področjih, kjer so deni prirodni pogoji za moderno kmetijstvo. /Kartogram V./

STAROSTNA STRUKTURA AKTIVNEGA KMEČKEGA PREBIVALSTVA, STAREGA OD 20-60 LET LETA 1969 V SLOVENIJI

 AKTIVNO KMEČKO PREBIVALSTVO, KI ŽIVI
V KMEČKIH GOSPODINJSTVIH

 AKTIVNO KMEČKO PREBIVALSTVO, KI ŽIVI
V DELAVSKO-KMEČKIH GOSPODINJSTVIH

20 AKTIVNIH KMETOV JE PREDSTAVLJENIH
V 1mm^2 STOLPCA

SEZNAM TABEL, KARTOGRAMOV IN KART

Zbirnik ankete raziskav skupaj za vsa naselja - Tabela I.	za stranjo	12
Zbirnik ankete raziskav za gospodarsko razvita področja - Tabela II.	" "	12
Zbirnik ankete raziskav za gospodarsko prehodna področja - Tabela III.	" "	12
Zbirnik ankete raziskav za gospodarsko nerazvita področja - Tabela IV.	" "	12
Starostna struktura aktivnega prebivalstva in delež aktivnih kmetov leta 1969 - Kartogram I.	" "	14
Starostna struktura aktivnih kmetov v kmečkih in mešanih gospodinjstvih leta 1969 - Kartogram II.	" "	15
Starostna struktura aktivnega kmečkega prebivalstva leta 1969 - Kartogram III.	" "	18
Razmerje med številom kmečke delovne sile v kmečkih in delavsko-kmečkih gospodinjstvih SR Slovenije - Tabela V.	" "	27
Ocena obsega zasebnih kmetijskih površin na eno delovno moč v občinah SR Slovenije, izraženo v ha - Tabela VI.	" "	30
Velikost zasebnih kmetijskih površin v ha na eno delovno moč po občinah - Karta I.	" "	32
Starostna struktura aktivnega kmečkega prebivalstva, starega od 20-60 let leta 1969 v Sloveniji - Kartogram IV.	" "	34